ArchUrb s.r.o. , Š. Moyzesa 9585/41, 960 01 Zvolen
IČO: 53030885, Tel.č. +421905981894, e-mail: mikusova@arch-at.sk

-

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LOVČA

PRIESKUMY A ROZBORY

Textová časť

Zvolen, 04/2022

TÁTO DOKUMENTÁCIA JE PRODUKT PODLIEHAJÚCI ZÁKONU O OCHRANE AUTORSKÝCH PRÁV.
JEHO KOPÍROVANIE, ALEBO PRENECHANIE NA VYUŽITIE INÝM OSOBÁM JE MOŽNÉ LEN SO SÚHLASOM AUTORA.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LOVČA
PRIESKUMY A ROZBORY

OBJEDNÁVATEĽ:	OBEC LOVČA
DBORNE SPÔSOBILA OSOBA PRE OBSTARÁVANIE ÚPD:	Ing. arch. Miroslava Valková
SPRACOVATEĽ:	ArchUrb s.r.o., Zvolen
HLAVNÝ RIEŠITEĽ:	Ing. arch. Beáta Mikušová
ZODPOVEDNÍ RIEŠITELIA:	Ing. Jozef Plintovič
	Ing. Katarína Kováčová
	Ing. Róbert Roth

Obsah :

1. ÚVOD 5
1.1 Základné údaje 5
1.1.1 Dôvody na obstaranie územnoplánovacej dokumentácie 5
1.1.2 Zdôvodnenie rozsahu vypracovania prieskumov a rozborov 5
1.1.3 Vymedzenie riešeného územia 6
1.1.4 Súpis doteraz spracovaných dokumentácií a ostatných podkladov 6
1.2 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií 6
1.2.1 Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja 6

4. PRIESKUMY A ROZBORY 11
4.2. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia. 11
2.1.1. Funkcia, poloha a štruktúra obce v sídelnej štruktúre 11
2.1.2. Väzba na nadriadené systémy dopravy 12
2.2.1. Abiotické a biotické zložky 13
2.2.2. Hydrologické a hydrogeologické pomery 14
2.2.3. Pôdne pomery 15
2.2.4. Klimatické pomery 15
2.2.6. Chránené územia prírody a krajiny 17
2.3 Demografický potenciál a bytový fond 17
2.3.1. Obyvateľstvo 17
2.3.2. Základné demografické údaje a prognózy 18
2.3.3. Vývoj a charakteristika bytového fondu 21
2.4. Sociálna infraštruktúra 21
2.6.1. Ťažba nerastných surovín, Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory 24
2.6.2. Priemyselná výroba 25
2.6.3. Poľnohospodárska výroba 25
2.7 Záujmy obrany štátu, civilnej obrany, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami. 25
2.7.1. Záujmy obrany štátu a civilnej obrany 25
2.7.2 . Požiarna ochrana 25
2.7.3. Ochrana pred povodňami 25
2.8 Rekreácia a cestovný ruch. 26
2.9. Verejné dopravné a technické vybavenie. 27
2.9.1. Verejné dopravné vybavenie 27
2.9.2. Vodné hospodárstvo 29
2.9.4. Telekomunikačné zariadenia 32
2.10. Životné prostredie a ochrana prírody a krajiny 33
2.10.1. Základné zložky životného prostredia 33
2.10.2. Čistota ovzdušia 33

3. KRAJINOEKOLOGICKÝ PLÁN 38
3.1. Súčasná krajinná štruktúra 38
3.1.3. Lesná vegetácia 40
3.1.7. Vegetácia v obci 44
3.1.8. Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky) 44
3.2. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry 44
3.1.1. Chránené územia prírody a krajiny 45
3.1.3. Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry 47
3.2. Stresové javy a zdroje 48
3.2.1. Prírodné stresové javy (geodynamické javy) 48
3.2.2. Sekundárne stresové javy 48

3.2.3. Pásma hygienickej ochrany (PHO) technických objektov 49
3.3. Krajinnoekologická syntéza 49
3.4. Krajinnoekologická interpretácia 49
3.4.1. Estetické vnímanie krajiny 49
3.4.2. Environmentálne problémy 49
3.5. Krajinnoekologické hodnotenie 50
3.5.1. Navrhované činnosti a využívanie 50
3.5.2. Environmentálne a iné limity 50
3.5.3. Abiotické limity 50
3.5.4. Limity súčasnej krajinnej štruktúry 50
3.5.5. Limity vyplývajúce z ochrany krajiny 50
3.5.6. Limity vyplývajúce zo stresových faktorov, rezortných záujmov v krajine a funkcií krajinných štruktúr 51
3.6. Krajinnoekologický plán – ekologicky optimálne priestorové usporiadanie a využívanie územia 51
3.6.1. Alternatívny ekologický výber 51
3.6.2. Krajinnoekologický plán 52
3.6.3. Krajinnoekologické opatrenia 52

4. ZÁVERY 53
4.1. Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov 53
4.1.1. Širšie vzťahy 53
4.1.2. Krajinno-ekologický potenciál 53
4.1.3. Kultúrno-historický potenciál 53
4.1.4. Sídelný potenciál 53
4.2. Identifikácia problémov na riešenie. 54

1. ÚVOD

1.1 Základné údaje

Obec Lovča je obcou sformovanou v údolí rieky Hron medzi mestami Žiar nad Hronom a Žarnovica ako typické vidiecke osídlenie tohto regiónu. Obec nemala a nemá žiadnu územnoplánovaciu dokumentáciu. Obec s cieľom získať právny nástroj na usmerňovanie rozvojových zámerov na svojom území vypísala verejnú súťaž na spracovanie územného plánu obce. Súťažou bol vybraný spracovateľ – ArchUrb s.r.o., Š.Moyzesa 9585/41, Zvolen a následne bola uzatvorená zmluva o dielo na vypracovanie územného plánu obce.

Obstarávateľskú činnosť vykonáva Ing. arch. Miroslava Valková, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD podľa § 2a stavebného zákona zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb, reg.č. 300.

Postup spracovania ÚPN obce Lovča má dve etapy – Prieskumy a rozbory a Návrh územného plánu. Pri obstarávaní sa využíva §21 ods.2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platom znení (stavebný zákon), kedy pre obec , kde žije menej ako 2000 obyvateľov, netreba spracovať koncept územného plánu.

Ako prvá etapa spracovania sú Prieskumy a rozbory, ktorých súčasťou je krajinnoekologický plán.

1.1.1 Dôvody na obstaranie územnoplánovacej dokumentácie

Obec Lovča nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Jej potreba vyplynula zo skutočnosti, že v súčasnej dobe pri tlaku na výstavbu je potrebné mať právny nástroj na usmerňovanie rozvojových zámerov na svojom území zodpovedajúci rozvojovým potrebám modernej obce v zmysle súčasných legislatívnych podmienok. Súčasne je potrebné premietnuť záväzné podmienky z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj dotýkajúce sa katastrálneho územia obce Lovča, koordinovanom rozvoji obytnej, občianskej funkcie, rekreačnej a výrobnej funkcie.

Hlavným cieľom územnoplánovacej dokumentácie je vytvoriť predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností na území obce, predovšetkým:

- Priemetom záväznej časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie
- určení priorít v oblasti životného prostredia
- vytvorením podmienok pre rozvoj obce v určenom rozsahu tak, aby nedochádzalo k nežiadúcim stretom jednotlivých funkcií so zabezpečením dopravnej infraštruktúry.
- vo vymedzení plôch pre navrhované funkčné využívanie a v definovaní regulatívov pre ich funkčné a priestorové využívanie
- vzájomnej koordinácii činností v území, zabezpečujúcu účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na rozvoj technického vybavenia
- vytvorení záväzného podkladu pre vypracovanie projektov za účelom získania dotácií z podporných fondov
- vo vymedzení nezastaviteľných častí územia a vymedzení plôch na verejnoprospešné stavby.

1.1.2 Zdôvodnenie rozsahu vypracovania prieskumov a rozborov

Obec Lovča sa rozhodla obstarať nový územný plán, ktorý bude spracovaný v súlade s ustanoveniami zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v platnom znení (stavebný zákon) a vyhl. MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Prieskumy a rozbory sú prvou etapou v procese spracovania územnoplánovacej dokumentácie a sú podkladom pre spracovanie Zadania, ktoré je základným dokumentom určujúcim rozsah a obsah spracovania územného plánu.
Prieskumy a rozbory obsahujú textovú časť a grafickú časť v súlade s §7 vyhl. MŹP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Grafická časť prieskumov a rozborov je vypracovaná v tomto rozsahu:
Výkres širších vzťahov M 1: 50 000
Komplexný urbanistický rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce M 1: 10 000

Komplexný urbanistický rozbor priestorového usporiadania a funkčného využívania (zastavané územie)	M 1: 5 000
Rozbor dopravnej a technickej infraštruktúry obce	M 1: 5 000
Problémový výkres (výkres hlavných stresových záujmov v území)	M 1: 10 000
Krajinno-ekologický plán	M 1: 10 000

Prieskumy a rozbory (PaR) majú dať ucelený obraz o stave územia a jeho urbanistických hodnotách, o životnom prostredí, technickej infraštruktúre, demografii, bytovom fonde, priemysle, poľnohospodárstve a načrtnúť ďalšie možnosti rozvoja územia.

1.1.3 Vymedzenie riešeného územia

Predmetom riešenia územného plánu obce je v súlade so stavebným zákonom celé katastrálne územie obce.

Obec Lovča je alokovaná približne 4 km západne od okresného mesta Žiar nad Hronom. Krajské mesto Banská Bystrica je situované severovýchodne od obce vo vzdialenosti 45 km. Z hľadiska regionálnych územných vzťahov je súčasťou Banskobystrického samosprávneho kraja. Leží v Žiarskej kotline v údolí rieky Hron. Nadmorská výška stredu obce je 242 m.n.m. Pri počte obyvateľov 653 uvádzaného k 31.12.2018 (Obecný úrad - matrika) je hustota 62,5 obyvateľa/km^2 . Hustota na Slovensku v r. 2011 bola 111,23 obyvateľov/km^2. Celková plocha katastra je 1044 ha.

Administratívno – správne územie obce Lovča susedí s katastrálnymi územiami obcí: Žiar nad Hronom, Horné Opatovce (Žiar nad Hronom), Lehôtka pod Brehmi, Hliník nad Hronom, Dolná Trnávka, Prestavlky, Lovčica-Trubín, .

Riešenie Prieskumov a rozborov pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce Lovča sa vymedzuje :

a) v rozsahu celého katastrálneho územia obce Lovča pre zhodnotenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vrátane dopravy,
b) v rozsahu zastavaného územia obce pre podrobnejšie vyhodnotenie urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania vrátane dopravy,
c) v rozsahu celého katastrálneho územia obce Lovča - krajinnoekologický plán – pre návrh optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využitia územia,
d) v rozsahu riešenia technickej infraštruktúry existujúcich funkčných plôch
e) v rozsahu riešenia širších vzťahov je záujmovým územím časť banskobystrického regiónu – okresu Žiar nad Hronom.

1.1.4 Súpis doteraz spracovaných dokumentácií a ostatných podkladov

Pri vypracovaní prieskumov a rozborov boli použité nasledovné podklady:
Mapové podklady
- mapové podklady – základná mapa M 1: 50 000, M 1:10 000 a katastrálna mapa M 1:5000 poskytnuté Úradom geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Ostatné poskytnuté podklady:
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce 2018 - 2023
- Územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, SAŽP 2013
- Program odpadového hospodárstva banskobystrického samosprávneho kraja
- Projektová dokumentácia „Hlinické Pohronie, zásobovanie pitnou vodou obcí Horná a Dolná Ždaňa a Lovča, časť Lovča"
- Vyhodnotenie doručených stanovísk v rámci prípravných prác obstarávateľa

Podkladom pre spracovanie Prieskumov a rozborov okrem uvedených dokumentácií a mapových podkladov boli údaje zistené priamym prieskumom v teréne, na Obecnom úrade, na Okresnom úrade, odbor starostlivosti o životné prostredie, u správcov sietí technickej infraštruktúry. Získané informácie sú dostatočným podkladovým materiálom pre vypracovanie analytickej časti.

1.2 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

1.2.1 Územný plán veľkého územného celku Banskobystrického kraja

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre územný plán obce Lovča je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, ktorý bol schválený vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 9.6.1998. Nariadenie vlády SR č. 263/1998 zo dňa 9.6.1998, ktorým bola vyhlásená záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, bolo zverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 18.8.1998 v znení nasledovných zmien a doplnkov:

- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2004, ktorých spracovateľom bola Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica – Centrum tvorby krajiny, schválilo Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja uznesením č. 611/2004, dňa 16. a 17.12.2004. Záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2004 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č. 4/2004, ktoré nadobudlo účinnosť 21. januára 2005.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj Zmeny a doplnky č. 1/2007 kraj boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 222/2007 zo dňa 23.08.2007; dňom 27.09.2007 nadobudlo účinnosť Všeobecne záväzné nariadenie č. 6 zo dňa 23.08.2007, ktorým bola vyhlásená záväzná časť „ÚPN VÚC BB kraj – Zmeny a doplnky č. 1/2007".
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 94/2010 dňa 18.06.2010 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.14/2010, ktoré nadobudlo účinnosť 10.07.2010.
- ÚPN VÚC Banskobystrický kraj - Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č. 84/2014 dňa 05.12.2014 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Banskobystrického samosprávneho kraja č.27/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 16.01.2015.

Základným záväzným dokumentom je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho zmien a doplnkov. Tento dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu. Regulatívy záväznej časti ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení jeho doplnkov a zmien vzťahujúce sa k riešenému územiu obce Lovča:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.2.4. podporovať rozvoj centier druhej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu: Brezno, Žiar nad Hronom

1.4 Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia

1.4.3. podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne, prvej skupiny :

- veľkokrtíšske ťažisko osídlenia,
- žiarske ťažisko osídlenia

1.7 V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.7.3 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

2. V oblasti hospodárstva

2.1 Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.2 podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať

2.2 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,

2.2.10 stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.

2.3. priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.

2.4 Regionálny rozvoj

2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,

2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia

3.15 vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.2. Rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov),v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET, v biotopoch európskeho významu, národného významu regionálneho významu a v biotopoch druhov európskeho, národného a regionálneho významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.6. Rešpektovať, pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj eliminácu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie inváznych druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečnych prekážok v tokoch…).

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.17 Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej

historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu.

5.12 *Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.*

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1 V oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.1.2. vybudovať súbežnú cestu s R1 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Žarnovica – Žiar nad Hronom – Zvolen – Budča – Kováčová (x I/69) pre dopravu vylúčenú z R1;

6.1.37 rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. triedy v zmysle platnej legislatívy,

6.1.38. pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás,

6.1.47. zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie

6.9. V oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy

6.9.1. podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy,

6.9.2. podporovať tvorbu plánovacích a strategických dokumentov integrujúcich cyklistickú dopravu na regionálnej úrovni,

6.9.3. podporovať tvorbu projektových dokumentácií a generelov pre cyklistickú dopravu a realizáciu cyklistickej infraštruktúry,

6.9.4. podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1 Vodné hospodárstvo

7.1.10 zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd)) v aglomeráciách nad 10.000 ekvivalentných obyvateľov do 31.12.2010 a v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.12 v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu,

7.1.13 v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14 akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15 rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy :

- v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,
- na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,
- na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,
- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,

7.2 Zásobovanie elektrickou energiou

7.2.3. rezervovať koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Medzibrod - Rz Prečerpávacia vodná elektráreň Ipeľ (PVE Ipeľ) - Rz Rimavská Sobota

7.2.6. rezervovať koridor pre výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa - Rz Bystričany, na území Banskobystrického kraja,

7.2.11 pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny

7.2.12 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy

7.3 Zásobovanie plynom a teplom

7.3.1 prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2 ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom.

7.4 Pošta a telekomunikácie

7.4.2 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy

7.5 Odpadové hospodárstvo

7.6.2 v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.3 Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako

9.3.2 ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR c. 525/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vodárenské toky, ich povodia a vodohospodársky významné toky

9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.

II.Verejnoprospešné stavby

8. Zásobovanie elektrickou energiou

8.2. rezervovanie koridoru pre pripravované 2 x 400 kV prenosové vedenie pre Rz 400/110kV Medzibrod cez Hiadeľskú dolinu po Rz Medzibrod,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a nasl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

1.2.2 Zhodnotenie územného priemetu známych zámerov na rozvoj územia

<u>Požiadavky vyplývajúce z hľadiska aktuálnosti rozvojových zámerov:</u>

Obec nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. V súčasnom období pri narastajúcom tlaku investorov s rôznymi investičnými zámermi obec ako orgán územného plánovania vyhodnotila, že individuálne umiestňovanie a povoľovanie stavieb len v súlade so stavebným zákonom je nepostačujúce a že je potrebné obstarať novú územnoplánovaciu dokumentáciu z

dôvodov:

a) bola vypracovaná nadradená územnoplánovacia dokumentácia na úrovni Banskobystrického kraja, jej zmeny a doplnky, ktorých záväzné časti musia byť premietnuté do územnoplánovacej dokumentácie obce
b) boli spracované ďalšie koncepčné dokumenty za územie Banskobystrického kraja, ktorých výstupy môžu ovplyvniť koncepciu územného rozvoja obce,
c) v území nastali zmeny a zmenili sa potreby súvisiace s využívaním a rozvojom územia
d) priebežne vznikali nové rozvojové impulzy a zámery, ktoré je potrebné preveriť a premietnuť do územia

Požiadavky vyplývajúce z hľadiska súčasných rozvojových potrieb obce**:**

Identifikácia nových požiadaviek na funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce s rešpektovaním a zachovaním urbanistickej štruktúry obce :

a) ustanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, navrhnúť nové plochy pre rozvoj bývania, vybavenosti, obchodu a služieb, športu a rekreácie, výroby a prislúchajúceho technického vybavenia,
b) preveriť riešenia dopravných napojení nových lokalít a ich prepojení aj s novonavrhovanými rozvojovými plochami,
c) navrhnúť plochy pre rozvoj bývania a riešiť ich vo väzbe na súčasné zastavané územie,
d) navrhnúť plochy pre výrobu - geotermálnej energie na výrobu elektrickej energie
e) navrhnúť spôsob zabezpečenia technickou infraštruktúrou rozvojových lokalít,
f) navrhnúť územný rozvoj s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, s ohľadom na významné krajinné prvky a so zachovaním typického prírodného prostredia.

4. PRIESKUMY A ROZBORY

4.2. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia.

2.1.1. Funkcia, poloha a štruktúra obce v sídelnej štruktúre

Na základe administratívno-správneho členenia SR z r. 1996 je obec Lovča zaradená do Banskobystrického kraja, okres Žiar nad Hronom. Najbližším sídlom vyššieho významu je okresné mesto Žiar nad Hronom. Výrazne prevažujúcou funkciou v obci je obytná funkcia. Nadmorská výška stredu obce je 242 m.n.m. Pri počte obyvateľov 653 uvádzaného k 31.12. 2018 (Obecný úrad - matrika) je hustota 62,5 obyvateľa/km^2. Hustota na Slovensku v r. 2011 bola 111,23 obyvateľov/km^2. Celková plocha katastra je 1044 ha. V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska zodpovedá priemeru zaľudnenia obce. Obec tvorí jedno katastrálne územie. Obec je urbanisticky tvorená kompaktnou zástavbou. Chotár obce sa rozprestiera na pravom brehu rieky Hron. Preteká ním Prestavcký potok, Lovčický potok, vodný tok Zákruty a bezmenný vodný tok. Obec Lovča je tvorený jedným katastrálnym územím a je obkolesená ôsmimi katastrálnymi územiami šiestich obcí. (mesto Žiar nad Hronom - dve katastrálne územia a obec Lovčica – Trubín 2 katatsrálne územia).

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS) a Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj (ÚPN VÚC BB) patrí obec do rozvojovej osi prvého stupňa, do nitriansko-pohronskej rozvojovej osi: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen, v ťažisku osídlenia tretej úrovne, prvá skupina - žiarske ťažisko osídlenia. Podpora ťažísk osídlenia ako rozvojových sídelných priestorov vytvára ich funkčnú komplexnosť so zohľadnením ich regionálnych súvislostí. Podpora budovania rozvojových osí je v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.

Prvá písomná zmienka o obci Lovča je doložená z roku 1283, kedy sa nazývala Loucha. Názvy obce sa postupne menili: z roku 1773 je písomne doložený názov Welka Lovcza, z roku 1808 Welká Lowča, 1860 Gross Lovcsa, z roku 1920 Lovča. Po maďarsky sa obec nazývala Nagylócsa.
V roku 1283 obec patrila arcibiskupskému majetku v Šúšolí spomínanému už v roku 1209, od roku 1776 patrila banskobystrickému biskupstvu. Do roku 1960 obec patrila pod Tekovskú župu, okres Kremnica, kraj Banská Bystrica. Po roku 1960 patrila pod okres Žiar nad Hronom, kraj Stredoslovenský. V súčasnosti patrí pod okres Žiar nad Hronom, kraj Banskobystrický.

V roku 1536 obec mala 29 port, v roku 1720 až 52 daňovníkov, v roku 1828 celkovo 86 domov a 546 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom, rybolovom a pltníctvom, časť odchádzala na sezónne poľnohospodárske práce. Za I. ČSR to bola poľnohospodárska obec. V roku 1930 došlo k

parcelácii biskupských pozemkov. V roku 1957 bolo založené jednotné roľnícke družstvo (JRD), ktoré v roku 1961 prešlo do Štátneho majetku Žiar nad Hronom. Neskôr väčšina obyvateľov pracovala v priemysle v Žiari nad Hronom.

Historické centrum obce, ulicu Hronská a Geromettova charakterizuje veľký rozostup domov a široké verejné priestranstvo, ktoré dávajú obci moderný vzhľad. Za toto usporiadanie vďačí obec dvom ženám, ktoré následne po sebe nešťastnou náhodou spôsobili v rokoch 1838 a 1839 zničujúce požiare, kedy vtedajšia obec úplne vyhorela. Novým usporiadaním domov sa malo zamedziť ďalšiemu šíreniu ohňa zo slamených striech.

Dominantou obce je kostol sv. Filipa a Jakuka (pôvodný z roku 1656, následne 2x prestavaný), je i dominantou Hronskej ulice smerujúcej k Hronu a akcentom priestoru širokej ulice je Mariánsky stĺp s plastikou Immaculaty (z 2.pol.l8.storočia), v obci už od 17.storočia bola fara. Severná strana Geromettovej ulice je od cintorína smerom na západ a pokračovaním nám. SNP historickou skupinovou cestnou zástavbou (mapovo doloženou I. vojenským mapovaním r. 1782 - 1785), ktorej vývojovo nasledovala južná strana okolo parku na nám. SNP, následne i zástavba východne od kostola. Škola v obci bola od roku 1623, terajšia už prešla viacerými prestavbami.

Koncom 19.storočia sa zastavuje od severu Hviezdoslavova ulica, tu je postavená požiarna zbrojnica, a rozvoľnenou zástavbou i časť ulice „Na Prachárni". Následne to bolo zástavba k tehelni - Ulica Pod tehelňou a zástavby pozdĺž Lovčického potoka (Hviezdoslavova ulica) s prepojením - zokruhovaním s Hronskou ulicou a Na Prachárni. Po II. sv. vojne vybudovanie juhozápadne od centra areál poľnohospodárskeho družstvo r. 1957 (od r. 1961 Štátne majetky), a rozširovanie Geromettovej ulice (od cintorína) na sever - Partizánska a Štúrova ulica, na východ - na juh futbalový štadión, na severnú strana - Ulica Šúšolská.

V 2.pol. 20.storočia a zač. 21. storočia vzniká nová sústava priečnych a pozdĺžnych ulíc severne od hlavnej historickej zástavby, s dvoj i trojpodlažnými domami, i s plochými strechami, ale aj zahusťovanie alebo nahrádzanie pôvodnej zástavby v centre lokálne novými rodinnými domami a občianskou vybavenosťou - prestavby alebo nové: požiarna zbrojnica, škola, knižnica, kultúrny dom, obecný úrad a pošta. Posledná najnovšia plošná zástavba 14 rodinných domov sa začala pripravovať roku 2017 na ploche medzi ihriskom a staršou zástavbou na Geromettovej ulici.

Cez obec preteká Lovčický potok, ktorý je v dĺžkach 400 a 100 metrov prekrytý betónovou klenbou, vybudovanou v štyridsiatych rokoch minulého storočia. Cestujúci prechádzajúci obcou si preto ani nevšimne, že prechádza ponad potok. Na najväčšom úseku klenby je vybudovaný Park SNP. Zaujímavosťou je fontána, ktorá je napájaná samospádom vodou zo vzdialenej vodnej nádrže. V katastrálnom území obce sa nachádzajú dve vodné nádrže s názvami "Lovča" a „Zákruty".

2.1.2. Väzba na nadriadené systémy dopravy

Obec je situovaná západne od okresného mesta Žiar nad Hronom, leží v Žiarskej kotline, v jeho južnej časti pri rieke Hron Urbanisticky je obec tvorená - kompaktnou uličnou zástavbou. Územím obce prechádza cesta:

- III/2483 v trase Žiar nad Hronom – križovatka s I/9 - Dolná Ždaňa - križovatka s III/2495

Južne od obce - cez katastrálne územie Horné Opatovce (obec Ladomerská Vieska) prechádza rýchlostná cesta R1 medzinárodný cestný ťah E58, multimodálny koridor TEN-T. Do katastrálneho územia obce zasahuje v jej juhovýchodnej časti v dĺžke 220 m rýchlostná cesta R1 vrátane jej ochranného pásma. Ochranné pásmo rýchlostnej cesty zasahuje do riešeného územia v troch krátkych úsekoch, pri ihrisku zasahuje zastavané územie, o ostatných častiach zasahuje do nezastavaného územia obce.

Cez územie obce neprechádza železničná trať. Železničná trať č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo prechádza mestom Žiar nad Hronom a obcou Hlinik nad Hronom, kde sú najbližšie železničné stanice.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Sliač (40 km). Územie obce sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Aj napriek tomu je potrebné venovať pozornosť navrhovaným stavbám, ktoré by svojou výškou, alebo rušivými technickými zariadeniami ohrozovali bezpečnosť letu.

2.2. Prírodné podmienky

Obec Lovča leží na údolnej nive rieky Hron , ktoré patria do oblasti Slovenského stredohoria v rámci subprovincie Vnútorných Západných Karpát, provincie Západných Karpát, podsústavy Karpát z Alpsko-Himalájskej sústavy. Rozprestiera sa v Žiarskej kotline na nive Hrona.

Obec je tvorená jedným katastrálnym územím. Katastrálne územie obce Lovča nezasahuje

do veľkoplošného chráneného územia CHKO Štiavnické vrchy a preto tu platí v zmysle zákona 1. stupeň územnej ochrany prírody (ďalej len „SOP"). V predmetnom území sa nenachádza maloplošné chránené územie (ďalej len „MCHÚ"). V juho-východnej časti katastrálneho územia hranica prechádza aj cez územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona. V rôznom stupni roztrúsenia sa na trvalých trávnych plochách vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu. Z biotopov európskeho významu sa tu vyskytuje aj *Lkl nížinné a podhorské kosné lúky (NATURA 2000: 6510).* Katastrálne územie obce sú aj prvky územného systému ekologickej stability (-ÚSES). Z jednotlivých prvkov navzájom prepojených ekosystémov v území evidujem - je to genofondová lokalita *ZH102 Trubín-Zákruty, ZH76 Lovča* a hydrický biokoridor nadregionálneho významu *NBkhl Hron.* Nie je vylúčený výskyt chránených druhov živočíchov a rastlín.

2.2.1. Abiotické a biotické zložky

Geomorfologické členenie, tvar a reliéf územia.

Reliéf územia obce Lovča je mierne členitý. Nadmorská výška sa tu pohybuje od 228 m.n.m do 334 m.n.m., stred obce je 255 m.n.m. Prevažne odlesnený povrch chotára je na nive Hrona, kvartérne sedimenty zaberajú celú južnú časť katastra obce.

Žiarska kotlina je tektonická depresia v Slovenskom stredohorí. Radíme ju medzi stredne vysoko položené kotliny (220-450 m n. m.). Zo západnej strany je oproti masívu Vtáčnika ohraničená výraznou zlomovou zónou. Je tvorená štruktúrou neogénnych až kvartérnych sedimentov a andezitových a ryolitových vulkanitov. Vyznačuje sa hladko modelovaným reliéfom pahorkatinného charakteru so širokými chrbtami až plošinami (zvyškami poriečnej rovne). Tie sú na okrajoch pohorí hlbšie rezané a sprevádzané rozsiahlymi náplavovými kužeľmi. Pahorkatinový reliéf kotliny, vytvorený koncom pliocénu erózno-denudačnými procesmi, je rozčlenený početnými dolinami. Tie sú orientované JV-JZ smerom do Hrona, kde sa pozdĺž jeho toku vytvorila poriečna niva. Tá v maximálnej šírke dosahuje 2,5 km a je lemovaná 3-4 terasovými stupňami. Územie Žiarskej kotliny bolo značne poznamenané antropogénnou činnosťou (haldy).

	Východná časť katastra	Ostatná časť katastra
Sústava	Alpsko-himalájska	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty	Západné Karpaty
Subprovincia	vnútorné Západné Karpaty	vnútorné Západné Karpaty
Oblasť	Slovenské stredohorie	Slovenské stredohorie
Celok	Vtáčnik	Žiarska kotlina

Zdroj: Atlas krajiny SR

Geologické a inžiniersko - geologické pomery.

V severnej časti prevažujú neogénne sedimenty Žiarskej kotliny, tie tvoria hlavne sladkovodné íly, silty s prepástami pieskovcov. Najstaršie kvartérne usadeniny sa začali formovať v strednom pliestocéne, kedy došlo k značnej amplitúde zdvihu a prehĺbenia dolín v podmienkach periglaciálnej klímy, čo malo za následok formovanie sedimentácie fluviálnych sedimentov.

V období stredného pleistocénu sa v centrálnej časti katastra vytvorili fluviálne piečité štrky a štrky, ktoré sa akumulovali v lokalite hlavnej strednej terasy. Vo vrchnom pleistocéne sa vytvorili v katastri obce fluviálne piesčité štrky.

V poslednej etape kvartéru, v holocéne sa formovali fluviálne sedimenty, konkrétne hliny a piesčité hliny, ktoré zaberajú plošne najväčšie areály južnej časti katastra obce.

INDEX_	3
LJI_LJII	neogén, íly s lignitom, piesky, štrky (Oravská, Trenčianska a Ilavská kotlina); vrchný miocén – pliocén
Litostratigrafická jednotka - I	neogén
Litostratigrafická jednotka - II	íly s lignitom, piesky, štrky (Oravská, Trenčianska a Ilavská kotlina); vrchný miocén – pliocén
Vulkanoklastické horniny	-
Formy vulkanických a magmatických telies	-

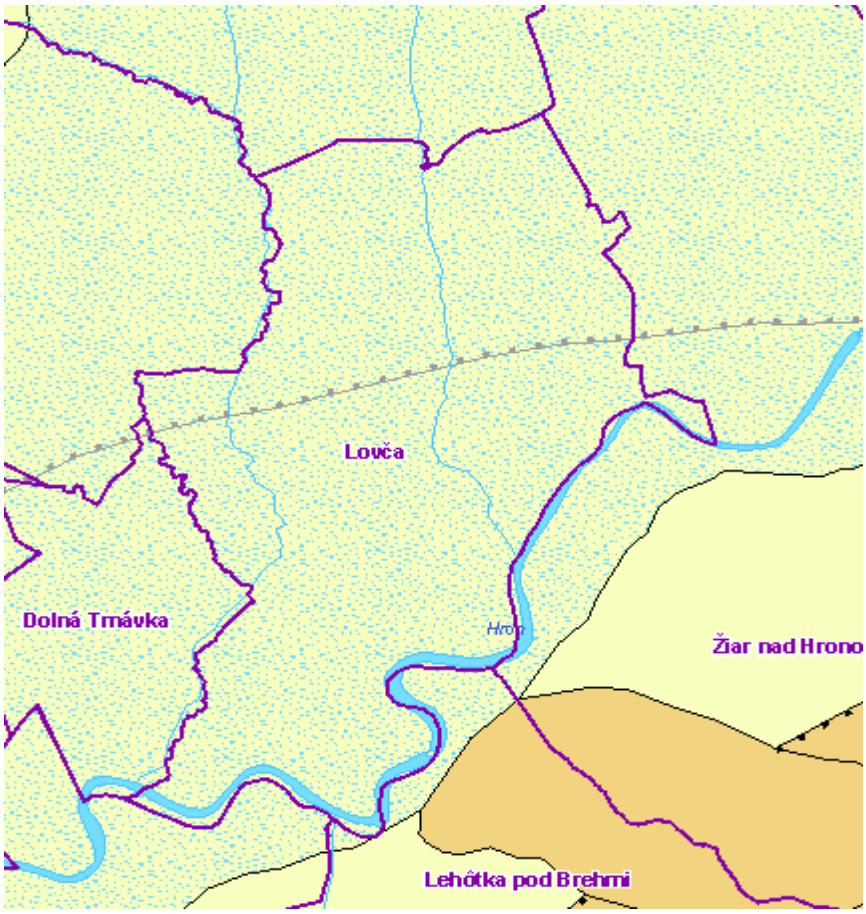

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie patrí územie do rajónov predkvartérnych a kvartérnych hornín.

Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosunov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie ma teda nesmierny celospoločenský význam.

2.2.2. Hydrologické a hydrogeologické pomery

Riešené územie spadá do čiastkového povodia rieky Hron 4 – 23 - 04 – 234.

Katastrálnym územím obce Lovča preteká vodný tok Hron. Predmetný tok je v správe SVP, š. p. OZ Banská Bystrica. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov je vodný tok Hron zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Ostatné vodné toky pretekajúce katastrálnym územím obce Lovča sú zaradené medzi drobné vodné toky a sú v správe SVP, štátny podnik.

- Vodný tok Zákruty, identif. 4-23-04-934 (názov toku SVP: Trubínsky)
- Vodný tok Lovčický potok, identif. 4-23-04-1029
- Vodný tok Prestavlcký potok, identif. 4-23-04-937

- Bezmenný vodný tok, identif. 4-23-04-1035 (názov toku SVP: Panský) preteká hranicou katastrálneho územia obce
- Vodná nádrž Zákruty, vybudovaná na vodnom toku Zákruty a vodná nádrž Lovča vybudovaná na vodnom toku Lovčický potok nie sú v správe SVP, š. p. OZ Banská Bystrica

Vodný tok Lovčický potok, ktorý je pravostranným prítokom Hrona, má dĺžku 8,4 km a je tokom III. rádu. Pramení pod kótou 453,0 m v lokalite Medokýš v Žiarskej kotline, na podhorí Vtáčnika, v nadmorskej výške okolo 425 m n. m. Na hornom toku tečie juhovýchodným smerom cez obec Lovčica-Trubín (časť Lovčica), za obcou sa postupne stáča na juh a preteká územím s prejavmi činnosti zrážkovej vody v podobe výmoľov na oboch brehoch. Z pravej strany priberá krátky prítok a koryto sa nevýrazne vlní. Napája vodnú nádrž Lovča, preteká obcou Lovča a stáča sa na juhovýchod. Južne od obce ústi v nadmorskej výške 236,7 m n. m. do Hrona.

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne Neogén Žiarskej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, len západná časť leží v regióne Neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec s prevažne puklinovou priepustnosťou, budovanom neovulkanitmi a v regióne. Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je nízka ($T < 1.10^{-}$ $m^2.s^{-}$), v nive Hrona vysoká ($T = 1.10^{-3} - 1.10^{-2}$ $m2.s^{-1}$).

Podpovrchové vody

Dostatok prírodných a využiteľných zdrojov podzemných vôd, ich lepšia kvalita ale i relatívne nízke náklady na ich úpravu z nich robia významný zdroj pitnej vody. Podpovrchové vody sa vo vymedzenom území radia do hydrogeologického rajónu kvartér nivy Hrona a Slatiny od Slovenskej Ľupče po Tlmače.

2.2.3. Pôdne pomery

Charakteristika pôdnych typov, ktoré sú základnou identifikačnou jednotkou morfogenetickej i agronomickej kategorizácie pôd, bola spracovaná podľa údajov z databázy BPEJ a lesných pôd SR.

Kategorizácia a identifikácia pôdneho typu sa určuje na základe sledu diagnostických horizontov, prípadne variet horizontov (dominantných vizuálnych morfogenetických znakov). U niektorých typov sa určuje aj kombináciou diagnostického horizontu a pôdotvorného substrátu.

Z pôd sa v oblasti katastra obce Lovča vyskytujú od severovýchodnej až po juhozápadnú časť katastra pôdny typ pseudogleje , pôdne jednotky pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé, zo sprašových hlín a svahovín, v nive Hrona pôdny typ fluvizeme, pôdne jednotky fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

Prehľad druhu pozemkov v katastrálnom území je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Druh pozemku	**Výmera (m^2)**
Orná pôda	4184833
Záhrady	166255
Trvalé trávne porasty	3227353
Lesné pozemky	882664
Vodné plochy	394680
Poľnohospodárska pôda	**7578441**
Zastavané plochy a nádvoria	327893
Ostatné plochy	1260648
Celková výmera	**10444326**

2.2.4. Klimatické pomery

Katastrálne územie obce zasahuje do dvoch klimatických oblastí. Severozápadná časť katastra obce zasahuje do mierne teplej oblasti, ostatná časť katastra do teplej klimatickej oblasti.

Tab. č. 5: Klimatické pomery

	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
Severozápad katastra	mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový	júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 0 až 60, okolo 500 m n. m.
Ostatná časť katastra	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový / kotlinový	január do -3 °C, júl nad 16 °C, letné dni do 50, Končekov index zavlaženia (Iz) = 60 až 120

Zdroj: Atlas krajiny SR,

Množstvo a charakter zrážok sa v priebehu roka mení. Najväčšie úhrny dosahujú položené na podhorí Vtáčnika, ktoré tvoria náveterné svahy pohoria. Oblasť Žiarskej kotliny je na výskyt zrážok chudobná. Úhrn zrážok počas celého roka tu dosahuje len 700 mm (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za vegetačné obdobie 1979 – 2008 na meteorologickej stanici v Žiari nad Hronom

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Vegetačné obdobie (IV- IX)
-2	0	4	10	15	18	19	19	14	9	4	-1	9	15,7

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík (SHMÚ, Bratislava)

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny zrážok letného polroku v mm 1979 - 2008 na meteorologickej stanici v Žiari nad Hronom

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok (IV-IX)
41	37	41	47	68	71	68	63	54	48	56	51	645	371

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík (SHMÚ, Bratislava)

Trvanie snehovej pokrývky je často prerušované a v najnižších polohách sa vyskytuje v priemere 60 dní, v najvyšších polohách Kremnických vrchov až 140 dní(Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002). Prevládajúce prúdenie vzduchu je v Žiarskej kotline od severozápadu až severu. V údolnej nive Hrona sa výraznejšie uplatňuje prevládajúce podružné prúdenie vzduchu od juhozápadu až západu a od východu. Veternosť je slabá najmä v údolnej nive Hrona, kde sa vyskytuje 40 - 50 % situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu o priemerných rýchlostiach do 1 m/s. Veternosť stúpa s nadmorskou výškou a s orientáciou reliéfu najmä na náveterných západných až severozápadných stranách. Priemerný ročný úhrn zrážok vo východnej časti katastrálneho územia je 600 – 700 mm, v západnej časti na podhorí Vtáčnika je to 900 mm.

2.2.5. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Z hľadiska fytogeografického začlenenia sa obec Lovča nachádza v bukovej zóne a sopečnej oblasti tejto zóny. Na ploche územia obce je zastúpenie drevín koncentrované najmä v areáloch lesov v severnej časti a západnej časti. Popri tom sa nachádza stromový porast tiež v okolí rieky Hron, dominantnou drevinou v týchto porastoch je vŕba rakytová *(Salix caprea)* na erodovaných plochách topoľ osikový *(Populus tremula).* Lesné porasty charakterizujú karpatské dubovo-hrabové lesy. Hlavnými predstaviteľmi sú dub letný *(Quercus robur)* a dub cerový *(Quercus cerris).*

Na území obce sa vyskytujú spoločenstvá vôd, brehov a takisto aj druhotné spoločenstvá - polí, lúk a ľudských sídiel.

Územie, ktoré sa rozprestiera v okolí vodného toku by malo vhodné podmienky pre lesné spoločenstvo lužných lesov podhorských a horských. Zo stromov sa uplatňujú hlavne tvrdé lužné dreviny ako jaseň štíhly *(Fraxinus excelsior),* hrab obyčajný *(Carpinus betulus),* medzi ktoré bývajú primiešané dreviny mäkkých lužných lesov ako jelša lepkavá *(Alnus glutinosa),* jelša sivá *(Alnus*

incana), vŕba krehká *(Salix fragilis)* a rozličné druhy topoľov.

Rastlinstvo Žiarskej kotliny je relatívne veľmi pestré. V oblasti dna kotliny, kde sa nachádza väčšina antropických prvkov, bola vegetácia hodne pozmenená a v niektorých lokalitách vplyvom hustého osídlenia, poľnohospodárstva, priemyselných areálov, ale aj regulácie Hrona a jeho prítokov došlo k jej úplnému zničeniu.

Živočíšstvo

Na území obce Lovča sa nachádza niekoľko živočíšnych spoločenstiev. Jedným z nich je spoločenstvo polí a lúk. Medzi typické živočíchy žijúce v tomto spoločenstve patrí napríklad dážďovka zemná *(Lumbricus terrestris),* svrček poľný *(Gryllus campestris),* čmeľ zemný *(Bombus* terrestris), jašterica obyčajná *(Lacerta agilis),* jež hnedý *(Erinaceus europaeus),* hraboš poľný *(Microtus arvalis).*

Na území obce sa ďalej nachádzame spoločenstvo ľudských sídiel (intravilánu), pre ktoré sú charakteristické druhy živočíchov ako mucha domáca *(Musca domestica),* vrabec domový *(Passer domesticus),* lastovička obyčajná *(Hirundo rustica),* myš domová (Mus *musculus).*

Na území obce môžeme nájsť spoločenstvo živočíchov stromov. Na listnatých stromoch žije predovšetkým veľké množstvo rozličných druhov hmyzu, prevládajú hlavne chrobáky a motýle. V spoločenstve živočíchov stromov sú zastúpené druhy ako napríklad mravec lesný *(Formica rufa),* jašterica obyčajná *(Lacerta agilis),* vrana obyčajná *(Corvus corone),* krt podzemný *(Talpa europaea),* jež hnedý *(Erinaceus europaeus),* veverica obyčajná *(Sciurus vulgaris)* a iné.

Brehové porasty vodných tokov sú domovom vodnára potočného *(Cindus cindus),* trasochvosta bieleho *(Motacila alba)* a trasochvosta horského *(Motacila cinerea).* Vzácnejší je rybárik riečny *(Alcedo atthis),* kalužiak riečny *(Actitis hypoleucos)* a v zalesnených oblastiach aj bocian čierny *(Ciconia nigra).*

2.2.6. Chránené územia prírody a krajiny

Katastrálne územie obce Lovča nezasahuje do veľkoplošného chráneného územia CHKO Štiavnické vrchy a preto tu platí v zmysle zákona 1. stupeň územnej ochrany prírody (ďalej len „SOP"). V riešenom území sa nenachádza maloplošné chránené územie (ďalej len „MCHÚ"). V juhovýchodnej časti katastrálneho územia hranica prechádza aj cez územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona. V rôznom stupni roztrúsenia sa na trvalých trávnych plochách vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu. Z biotopov európskeho významu sa tu vyskytuje aj Lkl nížinné a podhorské kosné lúky (NATURA 2000: 6510). V katastrálnom území obce sú aj prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Z jednotlivých prvkov navzájom prepojených ekosystémov v území evidujem - je to genofondová lokalita ZH102 Trubín-Zákruty, ZH76 Lovča a hydrický biokoridor nadregionálneho významu NBkhl Hron. Nie je vylúčený výskyt chránených druhov živočíchov a rastliny.

Z hľadiska ochrany prírody predstavuje okolie obce veľmi významné územie s množstvom chránených území, čo svedčí o zachovalosti a bohatosti miestnej prírody. Pri spracovávaní územnoplánovacej dokumentácii obce je potrebné v celom rozsahu rešpektovať záujmy ochrany prírody a krajiny, ako aj prvky RÚSES.

2.3 Demografický potenciál a bytový fond

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je osobitný druh štatistického zisťovania, ktorý sa u nás pravidelne vykonáva raz za desať rokov. Je zdrojom informácií o obyvateľstve, jeho sociálnych a ekonomických charakteristikách, ako aj o úrovni domového a bytového fondu. Posledné celoštátne sčítanie sa uskutočnilo v r. 2021, niektoré údaje týkajúce sa obce sú z tohto sčítania, komplexné výsledky v čase spracovania tohto neboli k dispozícii. Počet obyvateľov je v porovnaniach uvádzaný aj z neskorších rokov na základe údajov poskytnutých matrikou obce.

2.3.1. Obyvateľstvo

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) možno obec zaradiť do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva (2001)
rýchlo rastúca	nad 5 %
pomaly rastúca	3 - 5 %
Stagnujúca	-2 - +2 %
Regresívna	pod -2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:
- predproduktívny vek 0 -14 rokov,
- produktívny vek muži 15 - 69 rokov, ženy 15 – 54 rokov,
- poproduktívny vek muži 69 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade. Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	Stabilizovaná
101 – 120	Stagnujúca
menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

2.3.2. Základné demografické údaje a prognózy

Obec je tvorená jedným katastrálnym územím. Obec Lovča sa zaraďuje medzi malé obce s počtom obyvateľov do 1000. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov domov a bytov 2021 tu žilo 666 obyvateľov. priemerná hustota je 63,79 obyvateľa/km^2. Hustota osídlenia obce je nižšia ako priemerná hustotou osídlenia Slovenska (111,23 obyv./km^2).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stav 1.1.	**679**	**668**	**667**	**655**	**653**	**666**	
Narodení	3	7	2	4	7	9	
Zomrelí	8	9	8	9	9	13	
Prisťahovaní	3	13	8	15	19	25	
Odsťahovaní	9	12	14	12	5	15	
stav 31.12.	**668**	**667**	**655**	**653**	**666**	**672**	
muži	322	325	321	318	323	327	
ženy	346	342	334	335	343	345	
	668	667	655	653	666	672	
do 18 rokov	140	136	132	124	119	116	
dospelí	434	426	411	410	416	416	
nad 65 rokov	94	105	112	119	131	140	

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije 11 obyvateľov nezistenej národnosti, takmer všetci obyvatelia sú slovenskej národnosti - 656 (98,06%). 1 – maďarská národnosť a 1 ukrajinská. Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 81,32%, 15,4 % sa hlási ku skupine bez vyznania a 10,46% je nezistené, ostané vierovyznania – evanjelické, gréckokatolícke, pravoslávne sú v zanedbateľnom počte.

Index vývoja poukazuje na klesajúci stav obyvateľstva, v období 1980 – 2020 bol v obci zaznamenaný úbytok počtu obyvateľov o 180 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov:

1970:	**892**		
1980:	**846**	[rozdiel 1980-1970: **-46**]	(úbytok)
1991:	**765**	[rozdiel 1991-1980: **-81**]	(úbytok)
2001:	**708**	[rozdiel 2001-1991: **-57**]	(úbytok)
2011:	**696**	[rozdiel 2011-2001: **-12**]	(úbytok)
2013:	**699**	[rozdiel 2013-2011: **3**]	(prírastok)
2017:	**672**	[rozdiel 2017-2013: **-27**]	(úbytok)
2021:	**669**	[rozdiel 2021-2017: **-3**]	(úbytok)

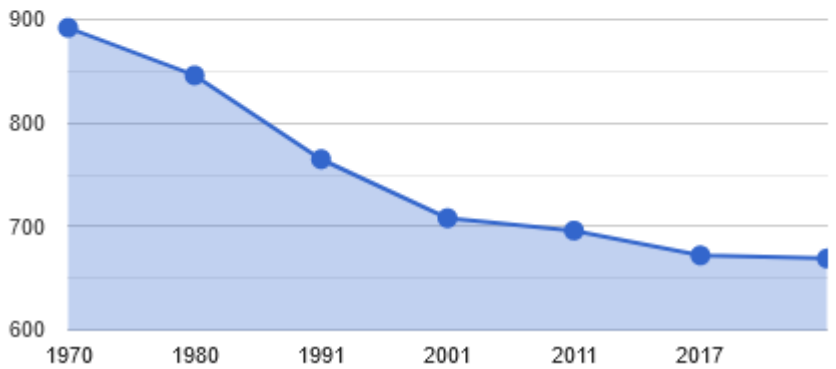

Zdroj:www.sodbtn.sk

Prehľad počtu obyvateľov:
Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	18	19	37	-1
5 - 9	18	10	28	8
10 - 14	13	14	13	-1
15 - 19	14	9	23	5
20 - 24	19	13	32	6
25 - 29	10	25	35	-15
30 - 34	22	24	46	-2
35 - 39	27	20	47	7
40 - 44	31	23	54	8
45 - 49	22	18	40	4
50 - 54	22	21	43	1
55 - 59	19	26	45	-7
60 - 64	26	31	57	-5
65 - 69	21	23	44	-2
70 - 74	18	26	44	-8
75 - 79	8	18	26	-10
80 - 84	12	13	25	-1
85 - 89	3	7	10	-4
90 - 94	2	3	5	-1
95 - 99	0	1	1	-1
100 a viac	0	0	0	0
spolu	325	344	669	-19

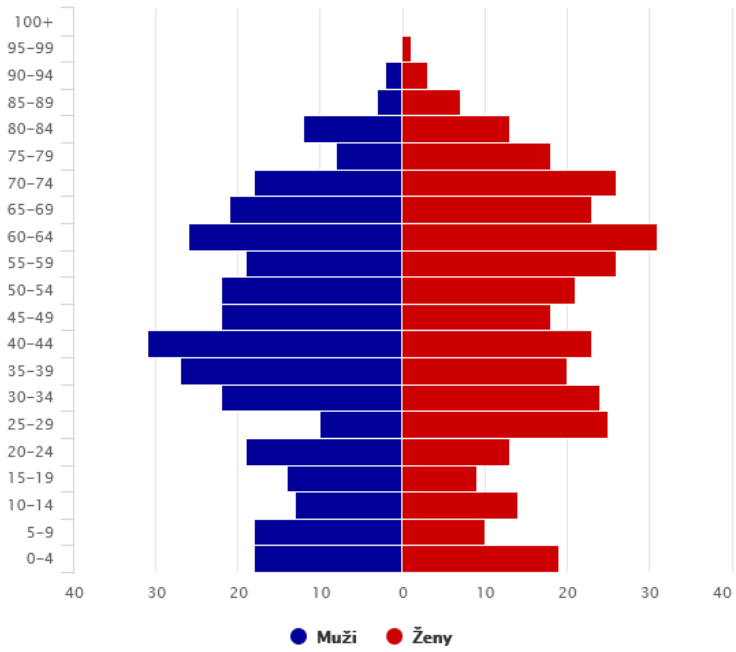

Zdroj:www.sodbtn.sk

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhľade.

Obyvateľstvo podľa pohlavia

	pohlavie	počet	podiel (%)
1.)	muži	325	48.58
2.)	ženy	344	51.42
3.)	spolu	669	

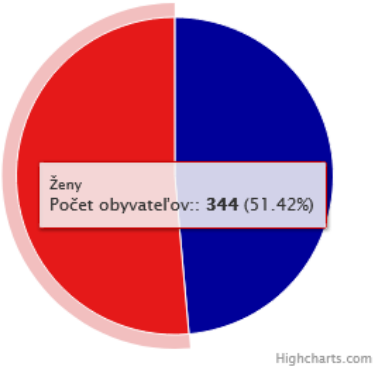

Základné vekové kategórie

	veková kategóriapohlavie	počet	podiel (%)
1.)	Predproduktívny vek (0-14)	92	13.75
2.)	Produktívny vek (15-64)	422	63.08
2.)	Poproduktívny vek (65+)	155	23.17
3.)	spolu	669	

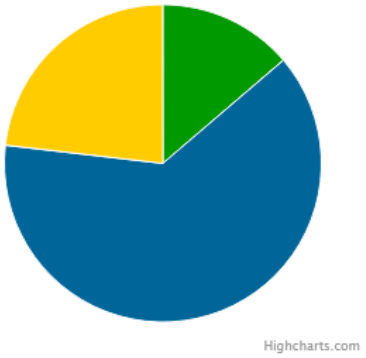

Najvyšší počet obyvateľov bol evidovaný v r. 1970 – 892 ľudí, od tohto času počet obyvateľov postupne mierne klesá. V r. 1991 po zmene sociálno – hospodárskych podmienok bol počet obyvateľov 765, čo bolo menej ako v. 1980 (846). Súčasný pokles je spôsobený hlavne chýbajúcou ponukou pre stabilizovanie mladých ľudí v obci.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov disponuje úplným stredným vzdelaním s maturitou - 32,14%. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia so stredným odborným učňovským vzdelaním bez maturity – 24,22%. Bez školského vzdelania nad 15 rokov sú 2 obyvatelia – 0,3%. Vysokoškolské vzdelanie I., II. a III. stupňa má 14,8 % obyvateľov.

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Nárast bol zaznamenaný aj v skupine obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania

	vzdelanie	počet	podiel (%)
1.)	bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	65	9.72
2.)	základné	81	12.11
3.)	stredné odborné učňovské (bez maturity)	162	24.22
4.)	úplné stredné (s maturitou)	215	32.14
5.)	vyššie odborné vzdelanie	33	4.93
6.)	vysokoškolské	99	14.8
7.)	bez školského vzdelania (15+ rokov)	2	0.3
8.)	nezistené	12	1.79

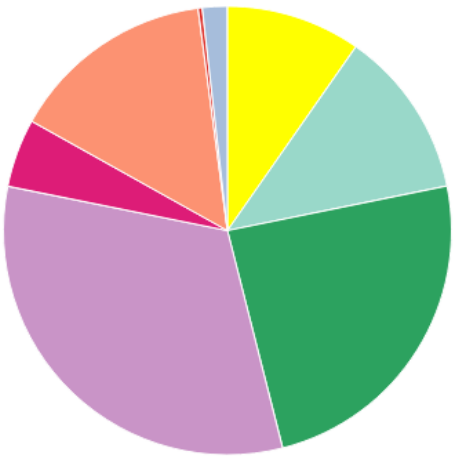

Trendy v demografických pohyboch a bývaní

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti okresných miest a aj v blízkosti mesta Žiar nad Hronom zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Stúpa záujem o IBV, resp. kúpa a rekonštrukcia existujúcich objektov. Aj v obci Lovča je evidovaný záujem o bývanie a prisťahovanie. Pôvodné obyvateľstvo (cca pred rokom 1989) udržiavalo vidiecky charakter života v obci, tak

príchodom tzv. „nových osadníkov" prevažne z miest sa začína meniť spôsob života a očakávania, čo má negatívny vplyv na udržanie vidieckeho charakteru obce.

V obci sú evidované požiadavky na bývanie. Nové urbanisticky ucelené lokality na bývanie nie sú pripravené z dôvodu nepripravenosti dopravnej a technickej infraštruktúry a ťažkému prístupu k jej financovaniu. Výstavba nových objektov sa realizuje vypĺňaním prelúk v zastavanom území a bola vytvorená jedna nová lokalita pre 15 nových rodinných domov formou developerskeho projektu pri futbalovom ihrisku.

2.3.3. Vývoj a charakteristika bytového fondu

Najväčší rozvoj bytovej výstavby zaznamenala obec v rokoch 1961-1980 potom výstavba v obci stagnovala, orientovala sa prevažne na prestavby existujúcich domov. Po roku 2010 dopyt po stavebných pozemkoch pre výstavbu rodinných domov začal rásť. V súčasnosti je v obci spolu 278 bytov. Celkový počet obývaných bytov v obci dosahuje 251, z toho 12 bytov je v dvoch bytových domoch, neobývaných bytov je 27. Žiaden byt sa nenachádza v nebytovej budove. V obci sa nachádzajú 2 bytové domy, v ktorých spolu je 12 bytových jednotiek, ktoré boli zrealizované pred rokom 1989 ako podnikové byty.

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: v r. 2011 pripadalo na jeden byt v obci v priemere pripadalo 2,65 osôb, čo je priemer okresu Žiar nad Hronom (2,61).

Intenzita novej bytovej výstavby sa v posledných rokoch mierne zvýšila a vzrastá dopyt po stavebných pozemkoch. V budúcnosti je možné za predpokladu vytvorenia ponuky pre výstavbu očakávať stabilizáciu a mierny nárast počtu obyvateľov. Napomôcť tomu by mohol aktuálny trend sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí a dobrá dostupnosť do okresného mesta Žiar nad Hronom.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Stavebné povolenie		1	2	3	3	2	6	
Kolaudácie		4	1	1	1	1	1	spolu RD

Ďalším zdrojom dopytu po nových bytoch bude pokračujúci trend znižovania počtu osôb na domácnosť a rast priemernej obytnej plochy na obyvateľa.

2.4. Sociálna infraštruktúra

K sociálnej infraštruktúre obce patria zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré rozdeľujeme do kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, kultúra a osveta, telovýchova a šport, zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – obchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné
- ostatná infraštruktúra – administratíva, verejná správa a iné.

Prieskumy a rozbory zariadení občianskeho vybavenia sú vypracované na základe údajov poskytnutých pracovníkmi obecného úradu a priamym prieskumom v teréne. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v obci, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu obce v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k ostatným sídelným štruktúram. Zo zariadení sociálnej infraštruktúry a ostatnej infraštruktúry sú v obci zastúpené kultúrny dom s knižnicou, obecný úrad, kostol a fara, materská škola a základná škola 1. stupeň.

Obec nezabezpečuje sociálne služby pre svojich obyvateľov sama, pre obyvateľov v dôchodkovom veku nie sú v obci žiadne zariadenia.

Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v skúmanom území dokumentuje nasledujúci prehľad.

	Zdravotníctvo	V obci sa nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia . Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste Žiar nad Hronom

Sociálna infraštruktúra	Školstvo	základná škola – 2 triedy/ 25 detí, 4 zamestnanci materská škola - 1 trieda/ 20 detí, 3 zamestnanci knižnica - 4873 zväzkov kultúrny dom - 1420 m^2, kapacita 500 osôb
	Šport	futbalové ihrisko , multifunkčné ihrisko
Komerčná infraštruktúra	Obchodné zariadenia Stravovanie Služby nevýrobné	Potraviny, COOP –Jednota, Nie M.T.Autokompet – 2 zamestnanci
Ostatná infraštruktúra	obecný úrad cirkev požiarna zbrojnica	obecný úrad 180m^2 - 2 zamestnanci kostol – kapacita 400 osôb/320 m^2 cintorín - dom smútku 4 osoby/20m^2 DHZ – 29 osôb/50 m^2

Komerčná vybavenosť

Zahŕňa všetky zariadenia obchodu a služieb. Na území obce okrem obchodu s potravinami a autoservisu iné zariadenia komerčnej vybavenosti nie sú. Maloobchodný predaj prevádzkujú čiastočne aj SHZ predajom z dvora.

Sociálna infraštruktúra

V obci jej zastúpenie reprezentuje obecná knižnica a a spoločenská miestnosť ako jediné zariadenia schopné zabezpečiť v minimálnom rozsahu kultúrne a sociálne potreby obyvateľov obce. Sú kumulovaná v jednej budove spolu s obecným úradom. V obci je jednotriedna materská škola a základná škola - prvý stupeň. Budova materskej školy disponuje potenciálom pre vytvorenie druhej triedy. Rozšírenie základnej školy vzhľadom k dostupnosti do mesta Žiar nad Hronom nie je aktuálne.

Ostatná infraštruktúra

Reprezentuje ju obecný úrad, ktorý zabezpečuje základné funkcie obce ako samosprávneho celku. V obci nie je pošta, bankomat. V obci je Farský kostol sv. Filipa a Jakuba a cintorín. V cintoríne je budova Domu smútku s jedným chladiacim boxom. Kapacita cintorína je dostatočná.

Všetky objekty, v ktorých sú uvedené služby, sú v dobrom stavebno- technickom stave s výnimkou domu smútku, ktorý je potrebné rekonštruovať.

2.5 Kultúrne a historické hodnoty

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Kultúrny dom má kapacitu 500 osôb. Budova sa využíva na rôzne kultúrne, spoločenské i športové akcie a jej súčasťou je aj obecný úrad a knižnica.

V obci pôsobia združenia spolky: folklórna skupina Kutliarky, Spevácky zbor, telovýchovná jednota, Urbár – Pasienka. V obci sa zachovali mnohé zvyky, ktoré pretrvávajú do súčasnosti a obec sa podieľa na ich organizovaní a zachovaní.

V katastrálnom území obce Lovča nebolo vyhlásené žiadne územie ako pamiatkovo chránené, je evidovaná národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

- Rímsko-katolícky kostol sv. Filipa a Jakuba, č. Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF") 1247/1;
  V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. *Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky:* desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok."

V riešenom území sa nachádzajú evidované archeologické náleziská z obdobia praveku až novoveku:

- známe lokality: Hnuteľné archeologické nálezy - napr. kamenný sekeromlat a keramika

badenskej kultúry, keramika púchovskej kultúry, germánska keramika a fragment terry sigillaty, črepy z 9. -10. storočia atď. (PRÍLOHA č. 1)

- v extraviláne obce sú evidované viaceré archeologické nálezy a náleziská (viď. približná lokalizácia na mapovom podklade PRÍLOHA č. 2)
- V katastrálnom území Lovča je lokálne zachovaná historická urbanistická štruktúra, historická architektúra a zeleň:
  - Pôvodná špecifická historická urbanistická štruktúra - jadro pôvodnej obce - historicky utváraný typ zástavby: skupinová cestná zástavba s priečnym hlbokým radením domov a hospodárskych objektov - a to na: Hronskej ulici, západnej časti Geromettovei ulice /od cintorína na západ/, na nám. SNP okolo parku na časti Ulice Na Prachárni a na severozápadnej časti Hviezdoslavovej ulice (viď ďalej *„historická zástavba".* PRÍLOHA č. 1);
  - Pôvodný historicky špecifický typ ľudovej architektúry - domy a hospodárske objekty (komôrky): t.j. najstarší historický typ ľudovej architektúry - dom so samostatnou komôrkou z 2.polovice 19.storočia: t.j. prízemný kamenný, ukončený sedlovou strechou s podlomenicou a dreveným štítom, s výzorníkmi prvotne kryté slamou, neskôr s bielou keramickou alebo škridle tehlovej farebnosti, štítovou stenou do ulice s dvomi oknami, s jednoduchou tektonikou fasád, s pozdĺžnou stranou do dvore, do ulice a súbežne s domom menšia hospodárska stavba - komôrka, v zadnej časti pod spoločnou strechou s obytným domom hospodárske objekty, chlievy, stodoly;
  - zo začiatku 20-.storočia už ide o zástavbu z pálených tehál - severná časť zástavby Hviezdoslavovej ulice
  - Drobná architektúra: Mariánsky stĺp - pred kostolom - z 2.pol. 18.stor., kaplnka Sedembolestnej Panny Márie - v západnej časti z r. 1952, prícestné kríže,...)
  - Park - zeleň na Námestí SNP, cintorín;
  - Vodný prvok - zregulovaný Lovčický potok na Hviezdoslavovej ulici
- Pamätné miesta, osobnosti pôsobiace v obce Lovča:
  - Park SNP
  - Ján Gerometta (1823-1900; v Lovči pôsobil r. 1872-1899), literárny kritik a národovec - pamätná tabuľa je na budove farského úradu.

Obec môže rozhodnúť o utvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností obce možno zaradiť okrem hnuteľných vecí a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce. *Napr. nehnuteľné objekty: Mariánsky stĺp, kaplnka, prícestné kríže , ľudové domy s prislúchajúcimi objektmi, pamätník II. sv. vojny, zaniknuté objekty, napr. tehelňa; hnuteľné predmety - ľudový kroj, ľudové slávnosti -),...*

V obci Lovča do zoznamu pamätihodností je navrhnuté zaradiť:

- Prícestné kríže - Na Súmedzí, Na Prachárni, Šušolská, Dvor MŠ, Lazina, Tehelňa
- Prekrytie potoka betónovými klenbami, rok 1944

Pri úprave, obnove, dostavbe a novej výstavbe objektov, či priestorov - úprave zelene a vodných plôch - rešpektovať, zohľadniť a uplatňovať:

- dominantu kostola (NKP)a typickú siluetu historickej zástavby
- pôdorys a parceláciu, merítko pôvodnej štruktúry zástavby, uličnú zastavovaciu čiaru, objemovo-priestorové riešenie,
- výrazové, kompozičné a tvaroslovné prvky bytovej a nebytovej výstavby, tvar striech a materiálov (na exteriér objektov) - predovšetkým v prelukách zástavby v častiach historického centra.
- navrhnúť rekonštrukciu a revitalizáciu historickej (centrálnej) časti obce, verejných priestranstiev, verejnej zelene, vodných plôch, spevnených plôch. t.j. výsadbu nevhodných cudzorodých drevín (ihličnany, tuje) vo vidieckom prostredí nechať na dožitie a výsadbu stromov obmeniť druhovo vhodnými drevinami (ako v parku);

V prípade realizácie zemných prác v katastrálnom území obce Lovča je z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon) a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov potrebné ku

realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti ako aj rekonštrukcii historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území vyžiadať si vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Historické danosti a vývoj obce:

Obec Loucha (dnes samostatná obec Lovča) sa prvýkrát uvádza v rokoch 1283, založili ju rybári - usadení arcibiskupom ostrihomským na pravej strane Hrona vŠúšolí, osada náruživých lovcov dostala pravdepodobne meno Lovča; roku 1512 nazývaná Locza, roku 1523 Naghlocha, roku 1773 ako Welka Lovcza a roku 1808 Welká Lowča, pred prevratom roku 1918 Veľká Lovča (- na sever leží menšia osada Malá Lovča, ktorá bola neskôr premenovaná na Lovčicu), od roku 1920 Lovča. Išlo o poľnohospodársku obec, zaoberajúcu sa rybárstvom a pltníctvom.
Roku 1531 mala Veľká Lovča 24 zdanených, 11 chudobných, 1 pastiersku a jednu richtársku usadlosť, roku 1536 29 port, roku 1720 52 daňovníkov, v roku 1828 86 domov a 546 obyvateľov, v rokoch 1869 až 1900 cca 629 až 685 obyvateľov; roku 1910 769 obyvateľov, roku 1930-1940 100 domov a cca 667 obyvateľov, v roku 615 obyvateľov; v rokoch 1961 až 1970 cca 876 až 891 obyvateľov, v súčasnosti cca 680 obyvateľov.

Dominantou obce je kostol sv. Filipa aJakuka (pôvodný z roku 1656, následne 2x prestavaný), je i dominantou Hronskej ulice smerujúcej k Hronu a akcentom priestoru širokej ulice je Mariánsky stĺp s plastikou Immaculaty (z 2.pol.l8.storočia), v obci už od 17.storočia bola fara (teraz už stojí nová). Severná strana Geromettovej ulice je od cintorína smerom na západ a pokračovaním nám. SNP historickou skupinovou cestnou zástavbou (mapovo doloženou I. vojenským mapovaním r. 1782 - 1785), ktorej vývojovo nasledovala južná strana okolo parku na nám. SNP, následne i zástavba východne od kostola. Škola v obci bola od roku 1623, terajšia už prešla viacerými prestavbami.

Koncom 19.storočia sa zastavuje od severu Hviezdoslavova ulica, tu je postavená požiarna zbrojnica, a rozvoľnenou zástavbou i časť ulice „Na Prachárni". Následne to bolo zástavba k tehelni - Ulica Pod tehelňou a zástavby pozdĺž Lovčického potoka (Hviezdoslavova ulica) s prepojením - zokruhovaním s Hronskou ulicou a Na Prachárni. Po II. sv. vojne vybudovanie juhozápadne od centra areál poľnohospodárskeho družstvo r. 1957 (od r. 1961 Štátne majetky), a rozširovanie Geromettovej ulice (od cintorína) na sever - Partizánska a Štúrova ulica, na východ - na juh futbalový štadión, na severnú strana - Ulica Šúšolská.

V 2.pol. 20.storočia a zač. 21. storočia vzniká nová sústava priečnych a pozdĺžnych ulíc severne od hlavnej historickej zástavby, s dvoj i trojpodlažnými domami, i s plochými strechami, ale aj zahusťovanie alebo nahrádzanie pôvodnej zástavby v centre lokálne novými rodinnými domami a občianskou vybavenosťou - prestavby alebo nové: požiarna zbrojnica, škola, knižnica, kultúrny dom, obecný úrad a pošta. Posledná najnovšia plošná zástavba 14 rodinných domov sa začala pripravovať roku 2017 na ploche medzi ihriskom a staršou zástavbou na Geromettovej ulici.

Napriek tomu, že centrum obce s relatívne zachovanou štruktúrou zástavby nepodlieha ochrane podľa zák. č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení ako urbanistický celok (pamiatková zóna) , je potrebné pri návrhu a stavebnotechnických riešeniach objektov dbať na zachovanie tejto štruktúry osídlenia.

V návrhu územného plánu je potrebné minimalizovať asanácie historickej zástavby, určiť presné limity a regulatívy (k budúcim zámerom úprav,prestavieb, dostavieb či novostavieb) - so zachovaním parcelácie a s určením pre jednotlivé časti obce: stavebnú uličnú čiaru, výškové zónovanie a objemovo - priestorové usporiadanie, tvar striech, materiálové riešenie exteriéru stavieb (najmä krytiny).

2.6 Hospodárska základňa

Obec v súčasnosti nemá významnejšiu hospodársku základňu. Významné výrobné podniky sa v obci nenachádzajú, poľnohospodárske družstvo zaniklo.

2.6.1. Ťažba nerastných surovín, Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory

V katastrálnom území obce Lovča nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín.

Do riešeného územia zasahuje určené prieskumné územie Lovča - hydrogeologický

prieskum geotermálnych vôd, určené pre PW geoenergy a.s. Bratislava s platnosťou do 28.11.2022.

V riešenom území sú evidované skládky odpadov, nie sú evidované staré banské diela. V území sú zaregistrované zosuvy a riešené územie sa nachádza v nízkom až strednom radónovom riziku.

2.6.2. Priemyselná výroba

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Výrobu reprezentujú len malé firmy orientujúce sa prevažne na drevovýrobu a výrobu hliníkových profilov (okná, markízy,...). Tieto subjekty sú etablované prevažne v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva.

V juhozápadnej časti obce je areál spoločnosti na výrobu kŕmnych zmesí pre úžitkové zvieratá.

Ostatnú výrobnú činnosť hlavne v oblasti remesiel a stavebníctva prevádzkujú živnostníci.

2.6.3. Poľnohospodárska výroba

V súčasnosti časť areálu poľnohospodárskeho družstva (okrem firmy na spracovanie hliníkových profilov) využíva SHR. Poľnohospodárska výroba je reprezentovaná SDP Kremneň, ktoré sa zaoberá chovom hovädzieho dobytka (200 kusov) a obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy o výmere 200 ha. Slovenská obchodná s.r.o. sa zaoberá chovom ošípaných (50 kusov). Rastlinnej výrobe sa venuje sa venuje Agrotech Lovča (170 ha) a SHR Ing. Ján Michálik a Lívia Šabíková (200 ha). Všetky subjekty pestujú rôzne obilniny, ktoré sa menia v jednotlivých hospodárskych rokoch.

Lesné hospodárstvo

Organizačne sú lesy zaradené do lesného hospodárskeho celku (LHC) Ždaňa. Lesohospodárskym obhospodarovateľom sú MALES s.r.o. so sídlom Janova Lehota a pozemkové spoločenstvo Urbár – Pasienka a niekoľko súkromne hospodáriacich subjektov v lesníctve.

2.7 Záujmy obrany štátu, civilnej obrany, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami.

2.7.1. Záujmy obrany štátu a civilnej obrany

V záujmovom území nie sú evidované žiadne nadzemné, podzemné objekty ani inžinierske siete vojenskej správy, ani plynotesné alebo odolné úkryty.

Pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti je potrebné riadiť sa na území obce pri investičnej výstavbe týmito požiadavkami *:*

- zákonom NR SR č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- vyhláškou MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany
- a ďalších vyhlášok vyplývajúcich zo zák. NRSR č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších prepisov

V zmysle Vyhlášky MV SR č.532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany je potrebné jednotlivé projektové dokumentácie navrhovaných stavieb doplniť o riešenie na osobitné zabezpečenie stavieb z hľadiska civilnej ochrany.

2.7.2 . Požiarna ochrana

Na území obce pôsobí dobrovoľný hasičský zbor obce, ktorý má 12 členov a dobrovoľný hasičský zbor s 29 členmi. V obci sa nachádza požiarna zbrojnica. Ochrana pred požiarmi je zabezpečená čiastočne rozvodmi verejného vodovodu opatrenými hydrantmi v súlade s platnými predpismi a spoluprácou s dobrovoľnými hasičmi obce a profesionálnym hasičským zborom zo Žiaru nad Hronom.

2.7.3. Ochrana pred povodňami

Riešené územie spadá do povodia vodného toku Hron s hydrologickým číslom 4 – 23 - 04 – 234.

Hlavným recipientom riešeného územia Lovča je rieka Hron, ktorá v k. ú. Lovča má korytovú úpravu pravého brehu v rkm 127,16 až 127,60, v dĺžke 0,440 km (Technický pasport vodného toku

Hron v rkm 79,00 – 144,220, SVP, š. p., OZ Banská Bystrica, 2013). Opevnenie konkávneho brehu na pravej strane toku tvorí kamenná zahádzka z lomového kameňa hmotnosti kameňa 200 - 500 kg. Šírka koruny kamennej zahádzky je minimálne 4,0 m a sklonu 1 : 1,25 po toku. Výška opevnenia je jednotná na kóte 238,80 m n. m.

V správe SVP, š. p., OZ Banská Bystrica sú nasledovné prítoky rieky Hron pretekajúce k. ú Lovča:

- vodný tok Zákruty, povodie 4-23-04-934 (názov v správe SVP - Trubínsky) – neupravený, úseky majú nepravidelný porast, profil nepravidelný, prevažne lichobežníkový,
- vodný tok Lovčický potok, povodie 4-23-04-1029,
- vodný tok Prestavlcký potok, povodie 4-23-04-937,
- bezmenný vodný tok, povodie 4-23-04-1035 (názov v správe SVP - Panský) preteká hranicou k. ú. Lovča.

Lovčický potok má čiastkovú úpravu v rkm 0,100 – 2,150, ide o obojstrannú korytovú úpravu v dĺžke 2,050 km na Qmax = 15,3 m3.s-1. V rkm 6,500 – 8,330 v dĺžke 1,830 km je čiastková úprava - opevnenie dna a brehov dlaždicami 50 x 50 x 10. Na vodnom toku Lovčický potok je vybudovaná VN Lovča, ktorá je v súčasnosti zanesená, voda preteká cez hrádzu. Obec Lovča uvažuje s revitalizáciou VN s využitím na rekreačné účely. VN po rekonštrukcii by spĺňala ochranu pred povodňami obce Lovča.

Na vodnom toku Zákruty je vybudovaná VN Zákruty, ktorá je v správe Rybárskeho zväzu Žiar nad Hronom. Účelom VN je športové rybárstvo a rekreácia.

V Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia rieky Hron (MŽP SR, 2015) sa neuvažuje s vodnou nádržou v k. ú. Lovča.

Podľa vyhlášky č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. Lovča nachádzajú toky zaradené do zoznamu určeného touto vyhláškou. Ide o vodný tok Hron, ktorý je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky.

SVP, š. p. má vypracované koncepčné materiály vodného hospodárstva, v rámci ktorých sú navrhované prírode blízke revitalizačné opatrenia. Ide o stavbu Lovča – sfunkčnenie odstaveného ramena vodného toku Hron (SVP, š. p., 2021) v dĺžke 67,00 m. Účelom predmetnej stavby je oživiť zanikajúci ekosystém starých, podružných meandrov rieky Hron. Meandre sa nachádzajú v pravobrežnom inundačnom území medzi korytom rieky Hron a protipovodňovou ochrannou hrádzou pri obci Lovča. V súčasnej dobe je rameno Hrona neprietočné, v trase navrhovaného prívodného kanálu sa nachádza vegetácia (stromy, kríky) a navozený stavebný odpad. Zemné práce budú pozostávať z výkopu meandrujúceho koryta prívodného kanálu v celkovej dĺžke 67 m. Dno koryta prívodného kanálu bude šírky 5,0 m a po celej dĺžke bude na výškovej úrovni dna horného konca existujúceho ramena na kóte 237,98 m n. m. Svahy budú vyhotovené so sklonom 1:1,5. Konštrukčné práce budú pozostávať z vybudovania kamenného spevneného brodu v trase existujúcej poľnej cesty v šírke 3,5 m so sklonom svahov 1:10.

2.8 Rekreácia a cestovný ruch.

Obec je súčasťou mikroregionu Hlinické pohronie. Územie mikroregiónu je zaujímavé predovšetkým pre jeho bohatý prírodný potenciál, kultúrno-historický potenciál a ostatné atraktivity (folklór, ľudové remeslá, agroturistika, apod.). Na území mikroregiónu sa nachádza množstvo zaujímavých turistických a cykloturistických trás. Trasy sú tematicky rozdelené. Trasy prechádzajú viacerými katastrálnymi územiami.

Obec a jej katastrálne územie je z hľadiska prírodných podmienok atraktívna, zariadenia cestovného ruchu tu nie sú vybudované. Obec predstavuje priestor a možnosti hlavne pre krátkodobú rekreáciu formou bývania v objektoch slúžiacich ako chaty alebo ubytovanie na súkromí.

Rozvoj cestovného ruchu je potrebné naviazať na existujúce možnosti športových a rekreačných zariadení – existujúci športový areál pri Hrone s nadviazaním na turistické trasy a kultúrno-historické hodnoty. Významnými turistickými miestami chránené územia v okolí obce. V rôznom stupni roztrúsenia sa na trvalých trávnych plochách vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu. Z biotopov európskeho významu sa tu vyskytuje aj Lkl nížinné a podhorské kosné lúky (NATURA 2000: 6510). V katastrálnom území obce sú aj prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Z jednotlivých prvkov navzájom prepojených ekosystémov v území evidujem - je to genofondová lokalita ZH102 Trubín-Zákruty, ZH76 Lovča a hydrický biokoridor nadregionálneho významu NBkhl Hron.

Minerálne alebo liečebné pramene a kúpeľné zariadenia sa v riešenom území nenachádzajú.

2.9. Verejné dopravné a technické vybavenie.

2.9.1. Verejné dopravné vybavenie

2.9.1.1. Regionálne dopravné vzťahy

Prepravné vzťahy v rámci katastra a obce Lovča sú viazané na cestnú, cyklistickú a pešiu dopravu.

2.9.1.2. Dopravné podmienky rozvoja územia

Katastrálnym územím prechádzajú cesty III. triedy. Základná komunikačná kostra je tvorená cestou III/2483 v trase križovatka s cestou I/9 - Žiar nad Hronom – križovatka s III/2495 Dolná Ždaňa. Okrem týchto ciest miestnymi komunikáciami a zaťaženie dopravou zodpovedá polohe obce a jej väzbám na okolité obce. Južne od obce prechádza rýchlostná cesta R1 medzinárodný cestný ťah E58, multimodálny koridor TEN-T. Do katastrálneho územia obce zasahuje ochranného pásma rýchlostnej cesty.

Cez územie obce neprechádza železničná trať. Železničná trať č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo prechádza obcou Hliník nad Hronom. Najbližšia železničná stanica je umiestnená v blízkosti zastavaného územia obce Lovča v obci Hliník nad Hronom a pre obyvateľov obce je dostupná.

Najbližšie letisko sa nachádza v meste Sliač (30 km). Územie obce sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Aj napriek tomu je potrebné venovať pozornosť navrhovaným stavbám, ktoré by svojou výškou, alebo rušivými technickými zariadeniami ohrozovali bezpečnosť letu.Iné druhy dopravy (okrem pešej a cyklistickej) v území nie sú.

2.9.1.3. Cestná doprava

Cesta III/2483 prechádza obcou z východu na západ a v meste Žiar nad Hronom sa napája na cestu I/9.

Na cestu III/2483 sa napájajú miestne komunikácie v obci. Miestne komunikácie zabezpečujú dopravné sprístupnenie celého obytného územia obce.

Miestne komunikácie sa napájajú prevažne kolmo na cestu III/2483, severne od tejto cesty je vedná súbežná miestna komunikácia, táto sa kolmými vetvami napája na cestu III. triedy. Niektoré miestne komunikácie prechádzajú do poľných ciest. Chodníky sú v obci vybudované pri ceste III/2483 a pri niektorých miestnych komunikáciách. Je nutné ich dobudovanie tam, kde sú na to územnotechnické možnosti.

Trasy miestnych komunikácií v okrajových polohách zástavby obce prechádzajú do poľných ciest, ktoré sú prevažne len so štrkovou úpravou alebo nespevnené. Dopravnú kostru zástavby obce dotvára prevádzková sieť miestnych komunikácií s funkciou obslužnou prístupovou vo funkčných triedach C2,C3. Súčasný stav týchto komunikácií je prevažne nevyhovujúci, hlavne z hľadiska šírkových pomerov. Na jestvujúcich miestnych komunikáciách je nutné realizovať povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živičného krytu, kde bude možné upraviť oblúky /body dopravnej kolízie/. Na križovatkách miestnych komunikácií je potrebné upraviť smerové oblúky križovatkových vetví a zabezpečiť dostatočný rozhľad. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 6,5 km.

Dopravné vzťahy vo vnútri sídla a ich pridelenie na príslušnú sieť neboli snímané dopravným či iným prieskumom, na základe ktorého by bolo možné určiť deľbu dopravnej práce, špičkové zaťaženie a ostatné dopravno-inžinierske charakteristiky súčasného stavu. Takéto údaje počas prieskumov a rozborov neboli k dispozícií.

2.9.1.4. Statická doprava.

Pre obyvateľov a pre objekty občianskeho vybavenia sú odstavné a parkovacie plochy podľa STN 73 6110, pre stupeň motorizácie 1 : 3,5 a pre pomer deľby dopravnej práce individuálnej dopravy k automobilovej doprave 25 :75, pre veľkosť sídelného útvaru do 20 000 obyvateľov a pre obytnú zónu miestneho významu.

Predpokladaný vývoj stupňa automobilizácie bol prekročený a tak aj v obci Lovča sú evidované disproporcie v dopravnej obsluhe územia a kapacitách statickej dopravy pre motorizovanú hybnosť obyvateľstva a návštevnosť obce.

V obci sú spevnené plochy, ktoré plnia účel parkovísk, avšak nemožno konštatovať, že spĺňajú podmienky príslušnej technickej normy. Plochy na parkovanie sú vymedzené pri obecnom úrade a kultúrnom dome, kde je možné odstaviť cca 6 osobných aut, pri cintoríne, pričom v prípade potreby ďalšie autá parkujú na nespevnenej ploche vedľa cesty. Pri obchode je spevnená plocha bez vyznačenia parkovacích miest. Pri futbalovom ihrisku nie sú zrealizované spevnené plochy, na parkovanie sa využívajú priľahlé trávnaté plochy. Z uvedeného je zrejmý výrazný nedostatok plôch statickej dopravy v centrálnej časti obce pri kostole, pri futbalovom ihrisku a pri cintoríne, čiastočne pri obecnom úrade a materskej škole. Tento nedostatok sa prejavuje hlavne pri kultúrnych, športových alebo spoločenských akciách. Ostatné parkovacie plochy sú v rámci uličnej siete pred domami, garážami a na parcelách rodinnej zástavby. Evidenčné údaje o počtoch parkovacích miestach a garážovaných vozidlách v obci nie sú k dispozícií.

Zásady pre statickú dopravu:

a) parkovanie a odstavovanie vozidiel: Existujúce parkovacie plochy, lokalizované najmä pri obecnom úrade a kultúrnom dome je potrebné regulovať vodorovným dopravným značením. Pri umiestňovaní navrhovaných stavieb občianskej vybavenosti, a športových a rekreačných areáloch je potrebné navrhnúť primeraný počet parkovacích miest v zmysle STN 736110.

b) v návrhu nových vznikajúcich zón bývania odporúčame regulovať parkovanie tak, aby každý dom mal vybudované minimálne dve parkovacie miesta na vlastnom pozemku a jedno parkovacie miesto na verejne prístupnom pozemku v rámci parkovacej niky pred vstupom na pozemok

c) zriadiť parkovisko pri futbalovom ihrisku pre potreby parkovania dochádzajúcich za rekreačnými, športovými, prípadne kultúrnymi aktivitami, konajúcimi sa v areáli futbalového ihriska.

2.9.1.5. Hromadná doprava.

Z prieskumov a rozborov vyplýva, že dochádzka za prácou do iných sídiel je vysoká a znamená značnú hybnosť obyvateľstva. Súčasná ekonomická situácia obyvateľstva vytvára zmeny v deľbe dopravy z HD v prospech IAD.

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami do Žiaru nad Hronom. Ťažisková verejná doprava je vedená obcou po cestách III. triedy a je zabezpečovaná prímestskou dopravou SAD Zvolen. V obci sú situované dve obojsmerné autobusové zastávky. Autobusová zastávka v západnej časti je riešené len zastavením na komunikácii (bez zastávkového pruhu a bez niky). Autobusová zastávka vo východnej časti má zastávkový pruh a prístrešok

Zásady pre hromadnú dopravu:

a) zachovať existujúce intervaly medzi spojmi, zachovať nadväznosť spojov na železničné spoje
b) podporovať tvorbu integrovaného systému hromadnej dopravy v rámci samosprávneho kraja,
c) zastávky riešiť samostatnými nikami tam kde to priestorové podmienky umožnia, vybaviť jednotným prístreškom, označníkom, cestovnými poriadkami, sedením, smetným košom, osvetlením a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.

2.9.1.6. Pešia a cyklistická doprava.

Tvoria ju cyklistická a pešia doprava, ktoré sú hlavne rekreačného charakteru v rámci katastrálneho územia. V riešenom území cyklistické trasy nie sú vybudované.

Chodníky v obci sú vybudované pri ceste III/2483, pri niektorých miestnych komunikáciách. Je to spôsobené nevyhovujúcim šírkovým usporiadaním ulice bez priestorovej možnosti umiestnenia chodníkov. Chodník aj zeleň sú bez pravidelnej starostlivosti. Pri súčasnej značnej automobilovej prevádzke a stave komunikácií je pešia prevádzka na cestách prevádzkovo ohrozovaná.

2.9.1.7. Vplyv dopravy na územie obce, ochranné a hlukové pásma.

Zastavaným územím obce prechádza cesta III/2483, ochranné pásmo cesty III. triedy sa v zastavanom území neuplatňuje.

V zastavanom území sa nachádzajú prevažne miestne komunikácie, cestné ochranné pásma sa neuplatňujú.

Rýchlostná cesta, ktorá je najväčším zdrojom hluku z dopravy, je trasovaná mimo riešené územie obce, do územia obce nezasahuje ani jej ochranné pásmo.

2.9.1.8. Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza žiadna železničná trať. Najbližšia železničná trať je trasa

železničnej trate č. 121 zaradená v sieti TEN –T Hronská Dúbrava – Palárikovo, ktorá prechádza územím mesta Žiar nad Hronom, kde je a železničná stanica. Na tejto trati je premávka intenzívna. Železnica je umiestnená z južnej strany rýchlostnej cesty, do riešeného územia obce Lovča nezasahuje jej ochranné pásmo.

2.9.1.9. Letecká doprava

Najbližšie letisko je v meste Sliač - 30 km. Do katastrálneho územia obce Lovča nezasahujú ochranné pásma Letiska Sliač.

2.9.1.10. Ochranné pásma

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia platia ochranné pásma v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (Cestný zákon) a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb..:

- ochranné pásmo 20 m kolmo od osi vozovky pre cesty III. triedy

V zmysle zákona o civilnom letectve (letecký zákon) je potrebné prerokovať nasledujúce stavby:

- stavby a zariadenia vysoké 100m a viac nad terénom
- stavby a zariadenia vysoké 30m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100m a viac nad okolitú krajinu
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

2.9.1.11. Problémové okruhy dopravy:

Po rozbore existujúcej dopravnej koncepcie boli zistené nasledovne dopravné závady :

a) miestne komunikácie sú nedostatočné z hľadiska šírkového usporiadania, na mnohých miestach nevyhovujúci pozdĺžny sklon pri slepých cestách chýba otočka
b) nevhodné (v rozpore s STN) sú niektoré križovatky komunikácií
c) je potrebné dobudovanie chodníkov a parkovísk pri zariadeniach vybavenosti
d) riešiť napojenie nových komunikácií spájajúcich nové rozvojové plochy s centrálnou časťou obce vrátane chodníkov pre peších a cyklistických chodníkov
e) vybudovať nové miestne komunikácie a chodníky v rozvojových plochách

2.9.2. Vodné hospodárstvo

2.9.2.1. Odtokové pomery

Riešené územie spadá do povodia vodného toku Hron s hydrologickým číslom 4 – 23 - 04 – 234. Hlavným recipientom riešeného územia Lovča je rieka Hron, ktorá v k. ú. Lovča má korytovú úpravu pravého brehu v rkm 127,16 až 127,60, v dĺžke 0,440 km (Technický pasport vodného toku Hron v rkm 79,00 – 144,220, SVP, š. p., OZ Banská Bystrica, 2013). Opevnenie konkávneho brehu na pravej strane toku tvorí kamenná zahádzka z lomového kameňa hmotnosti kameňa 200 - 500 kg. Šírka koruny kamennej zahádzky je minimálne 4,0 m a sklonu 1 : 1,25 po toku. Výška opevnenia je jednotná na kóte 238,80 m n. m.

V správe SVP, š. p., OZ Banská Bystrica sú nasledovné prítoky rieky Hron pretekajúce k. ú Lovča:

- vodný tok Zákruty, povodie 4-23-04-934 (názov v správe SVP - Trubínsky) – neupravený, úseky majú nepravidelný porast, profil nepravidelný, prevažne lichobežníkový,
- vodný tok Lovčický potok, povodie 4-23-04-1029,
- vodný tok Prestavlcký potok, povodie 4-23-04-937,
- bezmenný vodný tok, povodie 4-23-04-1035 (názov v správe SVP - Panský) preteká hranicou k. ú. Lovča.

Lovčický potok má čiastkovú úpravu v rkm 0,100 – 2,150, ide o obojstrannú korytovú úpravu v dĺžke 2,050 km na Qmax = 15,3 m3.s-1. V rkm 6,500 – 8,330 v dĺžke 1,830 km je čiastková úprava - opevnenie dna a brehov dlaždicami 50 x 50 x 10. Na vodnom toku Lovčický potok je vybudovaná VN Lovča, ktorá je v súčasnosti zanesená, voda preteká cez hrádzu. Obec Lovča uvažuje s revitalizáciou VN s využitím na rekreačné účely. VN po rekonštrukcii by spĺňala ochranu pred

povodňami obce Lovča.

Na vodnom toku Zákruty je vybudovaná VN Zákruty, ktorá je v správe Rybárskeho zväzu Žiar nad Hronom. Účelom VN je športové rybárstvo a rekreácia.

V Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia rieky Hron (MŽP SR, 2015) sa neuvažuje s vodnou nádržou v k. ú. Lovča.

Podľa vyhlášky č. 211/2005 Z. z. ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v k. ú. Lovča nachádzajú toky zaradené do zoznamu určeného touto vyhláškou. Ide o vodný tok Hron, ktorý je zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky.

SVP, š. p. má vypracované koncepčné materiály vodného hospodárstva, v rámci ktorých sú navrhované prírode blízke revitalizačné opatrenia. Ide o stavbu Lovča – sfunkčnenie odstaveného ramena vodného toku Hron (SVP, š. p., 2021) v dĺžke 67,00 m. Účelom predmetnej stavby je oživiť zanikajúci ekosystém starých, podružných meandrov rieky Hron. Meandre sa nachádzajú v pravobrežnom inundačnom území medzi korytom rieky Hron a protipovodňovou ochrannou hrádzou pri obci Lovča. V súčasnej dobe je rameno Hrona neprietočné, v trase navrhovaného prívodného kanálu sa nachádza vegetácia (stromy, kríky) a navozený stavebný odpad. Zemné práce budú pozostávať z výkopu meandrujúceho koryta prívodného kanálu v celkovej dĺžke 67 m. Dno koryta prívodného kanálu bude šírky 5,0 m a po celej dĺžke bude na výškovej úrovni dna horného konca existujúceho ramena na kóte 237,98 m n. m. Svahy budú vyhotovené so sklonom 1:1,5. Konštrukčné práce budú pozostávať z vybudovania kamenného spevneného brodu v trase existujúcej poľnej cesty v šírke 3,5 m so sklonom svahov 1:10.

2.9.2.2. Zásobovanie pitnou vodou.

Obec Lovča nemá vybudovaný vodovod. Obyvatelia si zabezpečujú pitnú vodu z vlastných zdrojov studní.

V obci sa v čase prieskumov a rozborov realizuje výstavba verejného vodovodu a to napojením na SKV ŽŽB. Voda z napájacieho bodu na SKV ŽŽB DN 500 bude cez prívodné potrubie DN 110 privádzaná do VDJ Lovča 2 x 100 m^3. V obci Lovča sa uvažujú dve tlakové pásma. Do I. tlakového pásma bude voda privádzaná z VDJ Lovča cez zásobné potrubie DN 160. Pre I. tlakové pásmo bude vybudovaná rozvodná sieť profilu DN 160 – 110 mm v dĺžke 4690 m. II. tlakové pásmo bude napojené na SKV ŽŽB v armatúrnej komore VDJ. V II. tlakovom pásme bude vybudované vodovodné potrubie v dĺžke 281 m profilu DN 160 mm.

2.9.2.3. Odvádzanie a likvidovanie odpadových vôd

V obci Lovča v súčasnosti nie je vybudovaná kanalizácia na odvádzanie splaškových vôd. Splaškové odpadové vody sú vyúsťované do dažďovej kanalizácie, čím sa stáva jednotnou kanalizáciou bez čistenia odpadových vôd. Časť obce má zachytávané splaškové vody v žumpách, alebo sú priamo vypúšťané do miestnych tokov. Jednotná kanalizácia je ukončená pred ochrannou hrádzou pri ramene rieky Hron v dvoch samočistiacich objektoch. Objekty sú zaústené odpadových potrubím do spoločného potrubia, ktorý je vyústený do ramena rieky Hron. Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa uvažuje splaškové vody odvádzať do ČOV Žiar nad Hronom.
Dažďové vody sú odvádzané povrchovými rigolmi do potoka a na terén.

Minerálne vody sa v riešenom území nenachádzajú.

2.9.2.4. Vodné toky a vodné plochy.

Hlavným recipientom riešeného územia Lovča je rieka Hron so svojimi prítokmi. Prítokmi rieky Hron sú potok Zákruty, Lovčický potok, Prestavlcký potok a bezmenný potok. Na vodnom toku Zákruty je vybudovaná VN Zákruty a na Lovčickom potoku je vybudovaná VN Lovča.

Podľa Plánu manažmentu povodňového rizika pre čiastkové povodie rieky Hron (MŽP SR, 2015) sa v riešenom území neuvažuje s vybudovaním VN na rieke Hron.

2.9.2.5. Ochranné pásma

V riešenom území je potrebné dodržiavať pásma ochrany pre vodovodnú a kanalizačnú sieť podľa zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, tzn. vodorovnú vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja na obidve strany:

a) 1,5 m pri verejnom vodovode do priemeru 500 mm vrátane,

b) 2,5 m pri verejnom vodovode nad priemer 500 mm; v ochranných pásmach je potrebné dodržiavať zákonom stanovené požiadavky.

2.9.2.6. Strety záujmov a problémy riešenia vodného hospodárstva

- zabezpečiť požadované množstvo pitnej vody pre obec Lovča z SKV ŽŽB,
- dobudovanie vodovodnej siete a zabezpečenie požadovaných tlakových pomerov v sieti,
- v riešenom území je potrebné dodržiavať pásma ochrany pre vodovodnú a kanalizačnú sieť Podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, tzn. vodorovnú vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja na obidve strany: a) 1,5 m pri verejnom vodovode do priemeru 500 mm vrátane, b) 2,5 m pri verejnom vodovode nad priemer 500 mm; v ochranných pásmach je potrebné dodržiavať zákonom stanovené požiadavky,
- okrem dodržania legislatívnej ochrany vôd sa treba zamerať na elimináciu znečistenia vôd postupným odstraňovaním zdrojov plošného a bodového znečistenia vybudovaním splaškovej kanalizačnej siete s likvidovaním splaškových vôd v ČOV Žiar nad Hronom,
- zabezpečiť odstránenie vypúšťania splaškových vôd do jednotnej kanalizácie, ktorá by bola využívaná len ako dažďová kanalizácia,
- zabezpečiť ochranu vodných tokov a zariadení na nich v pobrežných pozemkoch. Podľa § 49, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sú pobrežnými pozemkami pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom vodnom toku a do 5 m od brehovej čiary pri drobných tokoch,
- riešiť revitalizáciu meandra rieky Hron,
- po skončení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie geotermálneho vrtu E-GEO-2, zapracovať jeho situovanie do návrhu ÚPN O Lovča.

2.9.3. Energetika

2.9.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Záujmovým územím prechádza 22kV vedenie č.465, vzdušné. Toto vedenie slúži ako napájač pre existujúce transformačné stanice VN/NN v riešenom území. Okrajom riešeného územia prechádzajú vzdušné vedenia VVN 2x110kV, l.č.7501/7503, l.č.7525/7526, l.č.7527/7528, l.č.7747/7747, a l.č.7507/7508.

2.9.3.2 Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Riešené územie je v súčasnosti čiastočne zastavané. V území je vybudované celkom 4 trafostanice VN/NN, stožiarové, o celkovom inštalovanom výkone 0,97 MVA, podľa priloženej tabuľky:

Poz.:	Trafostanica:	Typ:	Vlastník:	Výkon:	
T1	Lovča - Obec 1 - Prachareň	stožiarová priehr.		SSD	160kVA
T2	Lovča - Obec 2 – IBV	stožiarová priehr.		SSD	400kVA
T3	Lovča - Obec 3 – Kultúrny dom	stožiarová priehr.		SSD	250kVA
T4	Lovča – PD	stožiarová priehr.		SSD	160kVA

Z týchto trafostaníc je napájaný verejný rozvod el. energie NN v obci, vonkajším vedením na podp. bodoch, a tiež čiastočne podzemným kábelovým vedením.

Verejné osvetlenie v meste je riešené svietidlami na podp. bodoch siete NN (v rozsahu vzdušného vedenia NN).

2.9.3.3. Vedenie NN

Existujúce NN rozvody obce sú vzdušné a káblové. Tie sú umiestnené v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskymi sieťami. Staršie rozvody sú ešte vzdušné, na betónových stĺpoch, napájané z uvedených TS.

Domové prípojky sú prevažne vzdušným vedením, čiastočne závesnými káblami, resp. káblovým zvodom v nových uliciach.

2.9.3.4. Vonkajšie osvetlenie

Po stožiaroch NN vedenia sú zrealizované aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných trafostaniciach. Rozvod je vzdušný

samostatným vodičom AlFe. Ovládanie je prepojené s regulačným systémom obce.

Centrálna časť obce a nové ulice majú samostatný káblový rozvod a osvetľovacie stožiare.

2.9.3.5. Ochranné pásma elektrických zariadení:

- ochranné pásmo VN vedenia od 1kV do 35kV holými vodičmi je 10m na každú stranu od krajného vodiča, v súvislých lesných priesekoch 7m
- Ochranné pásmo VVN vedenia od 35kV do 110kV holými vodičmi je 15m na každú stranu od krajného vodiča
- Ochranné pásmo transformovne VN/NN je do vzdialenosti 10m od konštrukcie transformovne
- Ochranné pásmo trafostanice VN/NN s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu el. stanice
- Ochranné pásmo káblového vedenia do 110kV v zemi je 1m na každú stranu od krajného kábla
- Vonkajšie vedenie NN nemá ochranné pásmo

2.9.3.6. Zásobovanie zemným plynom

Obec Lovča je splynofikovaná. Prevádzkovateľom distribučnej siete je SPP – D a.s., ktorá v súčasnosti v riešenom území nemá rozvojové zámery. Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je RS 1200 v k. ú. Lovča.

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D:

- VTL plynovod DN 500 PN 6,3 MPa
- VTL plynovod DN 200 PN 2,5 MPa
- VTL prípojka pre RS 1200 DN 100 PN 2,5 MPa
- Elektrická prípojka pre RS
- Distribučná STL sieť z materiálu PE s max. prevádzkovým tlakom do 100 kPa
- SKAO Lovča – kábel na anódu + merací kábel + prepojovací kábel + anódové uzemnenie, tzn. koľajnica hrebeňová, hrubostenná rúra + elektrická prípojka pre SKAO.

SPP-D v súčasnosti nemá v riešenom území vlastné rozvojové zámery.

Existujúce plynárenské zariadenia vrátane katódovej ochrany je nevyhnutné rešpektovať v UPN-O. V zmysle zákona o energetike pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany od osi plynovodu nasledovne:

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia na každú stranu

a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
b) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
c) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
d) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
f) 8 m pre technologické objekty,

Bezpečnostným pásmom sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
b) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
c) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
d) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
e) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
f) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,

g) 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
h) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,

2.9.4. Telekomunikačné zariadenia

Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami uloženými v zemi vedľa miestnych

komunikácii. Okrajové časti mimo káblovej siete sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Telekomunikačné rozvody patria do primárnej oblasti Zvolen s digitálnou telefónnou ústredňou. Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov (ORANGE, Slovak telekom, O2). Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén a prostredníctvom mobilných operátorov.

2.9.4.1. Obecný rozhlas

Existujúce rozvody obecného rozhlasu sú totožné s trasou vonkajšieho osvetlenia. Napojené sú z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu. Taktiež je v obci zavedený kamerový systém v centrálnej časti na úrade.

2.9.4.2 Ochranné pásma

Telekomunikačné vedenia a zariadenia sú chránené ochranným pásmom v zmysle § 68 zákona č. 351/2011 Z z. o elektronických komunikáciách. Pri umiestňovaní zástavby, technickej infraštruktúry alebo iných činností v blízkosti telekomunikačných vedení a zariadení požadujeme rešpektovať ich ochranné pásma a dodržať ustanovenia § 65 zákona č 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách o ochrane proti rušeniu a dodržať príslušné technické normy.

2.10. Životné prostredie a ochrana prírody a krajiny

2.10.1. Základné zložky životného prostredia

V obci nie je žiadny významnejší zdroj priemyselného znečistenia ovzdušia a vody. Významnejším zdrojom znečistenia ovzdušia je priemyselný závod Slovalco v Žiari nad Hronom a partnerské spoločnosti pôsobiace v tomto priemyselnom areáli. Potenciálnym zdrojom znečistenia vody a pôdy je poľnohospodárska výroba v súvislosti s používaním agrochemikálií, prípadne nedisciplinovanosťou pri rozvoze organických hnojív živočíšneho pôvodu. Životné prostredie je v obci a okolí vcelku vyhovujúce. Znečistenie ovzdušia a odpadmi sa deje väčšinou ľuďmi ako napr. vznikom čiernych skládok, vypaľovaním trávy, nebezpečnými a ťažko rozložiteľnými odpadmi ako aj odpadmi z poľnohospodárskej činnosti.

2.10.2. Čistota ovzdušia

V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia je priemyselný výroba a teplárenská výroba okresného mesta Žiar nad Hronom a diaľkový prenos imisií z okolia. Líniovým zdrojom znečistenia ovzdušia je cesta III. triedy III/2483, ktorá prechádza celým zastavaným územím obce. V tomto úseku dochádza ku zvýšeniu prašnosti, emisií a aj hlučnosti. Územie z hľadiska čistoty ovzdušia patrí k menej zaťaženým oblastiam, nevyžaduje osobitnú ochranu. Vzhľadom k priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom je oblasť dobre prevetrávaná, v dôsledku čoho dochádza k rýchlemu a účinnému rozptylu znečisťujúcich látok.

<u>Zdroje znečisťovania ovzdušia</u>

Sú všetky objekty, ktoré sú vykurované pevným alebo plynným palivom a potencionálnymi prevádzkovateľmi s malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú osoby právnické aj fyzické s oprávnením na podnikanie. Títo zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia. V obci je cca 250 malých zdrojov znečiťovania ovzdušia. Veľký a stredný zdroj znečistenia ovzdušia sa na území obce nenachádza.

2.10.3. Vodné toky a nádrže, podzemné vody

Územie obce Lovča leží v povodí rieky Hron a riečnu sieť tu tvoria vodný tok Zákruty, vodný tok Lovčický potok, Prestavlcký potok, bezmenný vodný tok (Panský) , preteká hranicou katastrálneho územia. Na vodnom toku Lovčický potok je vybudovaná VN Lovča, ktorá je v súčasnosti zanesená, voda preteká cez hrádzu. Na vodnom toku Zákruty je vybudovaná VN Zákruty, ktorá je v správe Rybárskeho zväzu Žiar nad Hronom. Účelom VN je športové rybárstvo a rekreácia.

V Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia rieky Hron (MŽP SR, 2015) sa neuvažuje s vodnou nádržou v k. ú. Lovča.

Povrchové a podzemné vody vzhľadom na svoju nenahraditeľnosť a spoločenský význam sú chránené systémom opatrení, v ktorom právnym podkladom je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o

zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Ochranu vodného bohatstva je zakotvená vo vodnom zákone v piatej časti "Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov ":

- všeobecné povinnosti
- chránená vodohospodárska oblasť
- ochranné pásma vodárenských zdrojov
- referenčná lokalita
- citlivé oblasti
- zraniteľné oblasti

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

Táto forma ochrany povrchových a podzemných vôd vyplýva z § 31 zákona o vodách a realizuje sa zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie CHVO.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

Táto forma ochrany vyplýva z § 32 vodného zákona a realizuje sa formou stanovenia ochranného pásma vodárenských zdrojov (OP). Ochranné pásma vodárenských zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou sa stanovujú v zmysle zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Do riešeného územia nespadá žiadne územie ochranného pásma podzemných a povrchových vôd.

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa §32a vodného zákona.

Citlivé oblasti

Vymedzenie citlivých oblastí vyplýva z implementácie smernice 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd. Cieľom vymedzení citlivých oblastí je zníženie znečistenia povrchových vôd živinami prostredníctvom zvýšených nárokov na čistenie odpadových vôd z aglomerácií a agropotravinárskeho priemyslu. Nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, sa za citlivé oblasti podľa § 33 vodného zákona ustanovujú všetky vodné útvary povrchových vôd na území Slovenskej republiky, tzn. aj vodné útvary v k.ú. Lovča.

Zraniteľné oblasti

Podľa §34 zákona o vodách sú určené ministerstvom kritériá pre stanovenie zraniteľných oblastí. Podľa nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, k.ú. Lovča nie je zaradené do zoznamu obcí so zraniteľnou oblasťou. Podľa § 34 vodného zákona sú zraniteľné oblasti poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 $mg.l^{-1}$ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Ministerstvo pravidelne prehodnocuje vymedzené zraniteľné oblasti v časových úsekoch nie dlhších ako štyri roky.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa uplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č.538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Južný okraj k. ú. Lovča susedí s územia ochranného pásma II. stupňa, ktoré je stanovené podľa vyhlášky č. 57/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach. Voda prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach je meteorického pôvodu. Je stredne mineralizovaná, síranová, vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom fluóru a horčíka,

slabo kyslá, horúca, hypotonická.

Geotermálna voda

V riešenom území je v súčasnosti v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovaná činnosť Využitie geotermálnej energie na výrobu elektrickej energie v dvoch strediskách v okrese Žiar nad Hronom (PW Energy, a. s., Košice, 2021), kde účelom je výroba elektrickej energie v dvoch zariadeniach na báze ORC (Organický Rankinov cyklus) s využitím geotermálnej energie, každé s inštalovaným elektrickým výkonom 6,3 až 6,5 MWe (spolu 12,6 až 13 MWe). Každé zariadenie bude využívať energiu z troch dubletov (troch produkčných a troch reinjektážnych vrtov) v uzatvorenom okruhu s reinjektážou tepelne využitej geotermálnej vody. Spolu je tak naplánovaná realizácia šiestich dubletov. Realizácia je plánovaná v dvoch strediskách (E-GEO-1 a E-GEO-2) v okrese Žiar nad Hronom vzdialených od seba cca 3 km. Vrt geotermálnej vody E-GEO-2 je situovaný v k. ú. Lovča na parcelách parcely C-KN č. 2372 a 2373.

2.10.4. Zeleň

2.10.4.1. Súkromná zeleň

Systém zelene v obci je tvorený súkromnou zeleňou. Súkromné záhrady sú väčšinou upravené a udržiavané.

2.10.4.2. Verejná, izolačná a ostatná zeleň

Verejná zeleň sa nachádza na verejných priestranstvách, ako sú priestory v strede obce, cintorína, športového areálu a pod. Táto zeleň je pomerne k celkovej ploche dostatočne zastúpená. Niektoré úseky si vyžadujú doplnenie zelene a zdravotný rez drevín.

Zeleň sa nachádza aj pozdĺž cesty III/2483. V západnej časti obce z oboch strán tejto cesty je rozšírená plocha verejného priestranstva – Námestie SNP, kde je zastúpená čiastočne upravovaná verejná vzrastlá zeleň. Zeleň sa nachádza pozdĺž vodného toku v strede obce, kde je potrebné ju v niektorých miestach doplniť, obnoviť a ako sprievodná vegetácia vodného toku Hron na okraji zastavaného územia.

Do ostatnej zelene zaraďujeme nelesnú drevinovú vegetácia, ktorú tvora lúky a pasienky mimo zastavané územie obce a predstavujú takmer 30% plochy katastrálneho územia. Sčasti sa využíva pre poľnohospodársku produkciu, sčasti je nevyužívaná.

2.10.5. Odpadové hospodárstvo

Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Obec má zberný dvor. Zber komunálneho a separovaného odpadu (kovy, plasty tetrapaky, papier, sklo, záhradný bioodad) zabezpečujú Technické služby Žiar nad Hronom, textil odoberá Ekocharita, odvoz kuchynského odpadu zabezpečuje Ekorecykling a odvoz objekmého komunálneho odpadu zabezpečuje Bzenex s.r.o.

V zmysle POH je cieľom zabezpečiť separovaný zber, ktorý sa v súčasnosti uskutočňuje a jeho pomer sa pomaly zvyšuje. Obec separuje kovy, sklo, papier, elektroodpad, autobatérie, textil, plasty, bioodpad a zber kuchynského odpadu. Odpadové hospodárstvo je prevádzkované k spokojnosti obyvateľov.

2.10.6. Pôda

V riešenom katastrálnom zemí, ktoré má rozlohu 1044,326 ha poľnohospodárska pôda tvorí 72,56 %. Vo väčšine katastra prevládajú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé zo sprašových hlín a svahovín. V južnej časti katastra v údolnej nive Hrona zasahujú fluvizeme, fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Z pôdnych druhov sa na území obce nachádzajú len stredne ťažké hlinité pôdy. Tento pôdny druh je bez skeletu.

Podľa zaradenia do skupín BPEJ je poľnohospodárska pôda zaradená do 5., 6., 8. a 9. kvalitatívnej skupiny. V katastrálnom území sa nachádza osobitne chránená pôda, podľa nariadenia vlády SR č. 58/2013 sa platia odvody za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Každá parcela je charakterizovaná parametrami pôdno - ekologických vlastností vyjadrenými tzv. "bonitovanými pôdno-ekologickými jednotkami" - BPEJ. Každá BPEJ predstavuje skutočnú časť pôdneho krytu, ktorá má rovnaké klimatické a pôdne vlastnosti a rovnaký sklon svahov.

AB - kód klimatického regiónu 00 - 10
CD - kód hlavnej pôdnej jednotky 00 - 99
EF - kód svahovitosti 0 - 6
EF - kód expozície 0 – 3
EF - kód skeletovitosti 0 - 3
EF - kód hĺbky pôdy 0 - 2
G- kód zrnitosti pôdy 1 - 5

Štruktúra kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ): AB CD E F G

V kóde BPEJ sa uvádza klimatický región, hlavné pôdne jednotky, svahovitosť pôdy, expozíciu pôdy, skeletovitosť pôdy, hĺbku pôdy a zrnitosť pôdy.

Podľa NVSR č. 58/2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sú medzi najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území zaradené nasledovné pôdy BPEJ:

5.skupina	0506002 0506005 0506015 0506042 0506045
6.skupina	0507003 0557002 0565212

Ostaná poľnohospodárska pôda je zaradená do nasledovných skupín BPEJ:

6.skupina	0557003, , 0557013, 0557202, 0557203, 0557402, 0557403, 0557412, 0565442
8.skupina	0558672, 0589242, 0589442
9.skupina	0583682

Prehľad druhu pozemkov v katastrálnom území je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Druh pozemku	Výmera (m^2)
Orná pôda	4184833
Záhrady	166255
Trvalé trávne porasty	3227353
Lesné pozemky	88264
Vodné plochy	394680
Poľnohospodárska pôda	**7578441**
Zastavané plochy a nádvoria	327893
Ostatné plochy	1260648
Celková výmera	**1044326**

Klimatické regióny

Katastrálne územie je definované ako klimatický región mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový, kde priemerná teplota v januári je -3^0 až -4^0 C. Priemerná teplota vzduchu v júli je od 18 - 19^0 C.

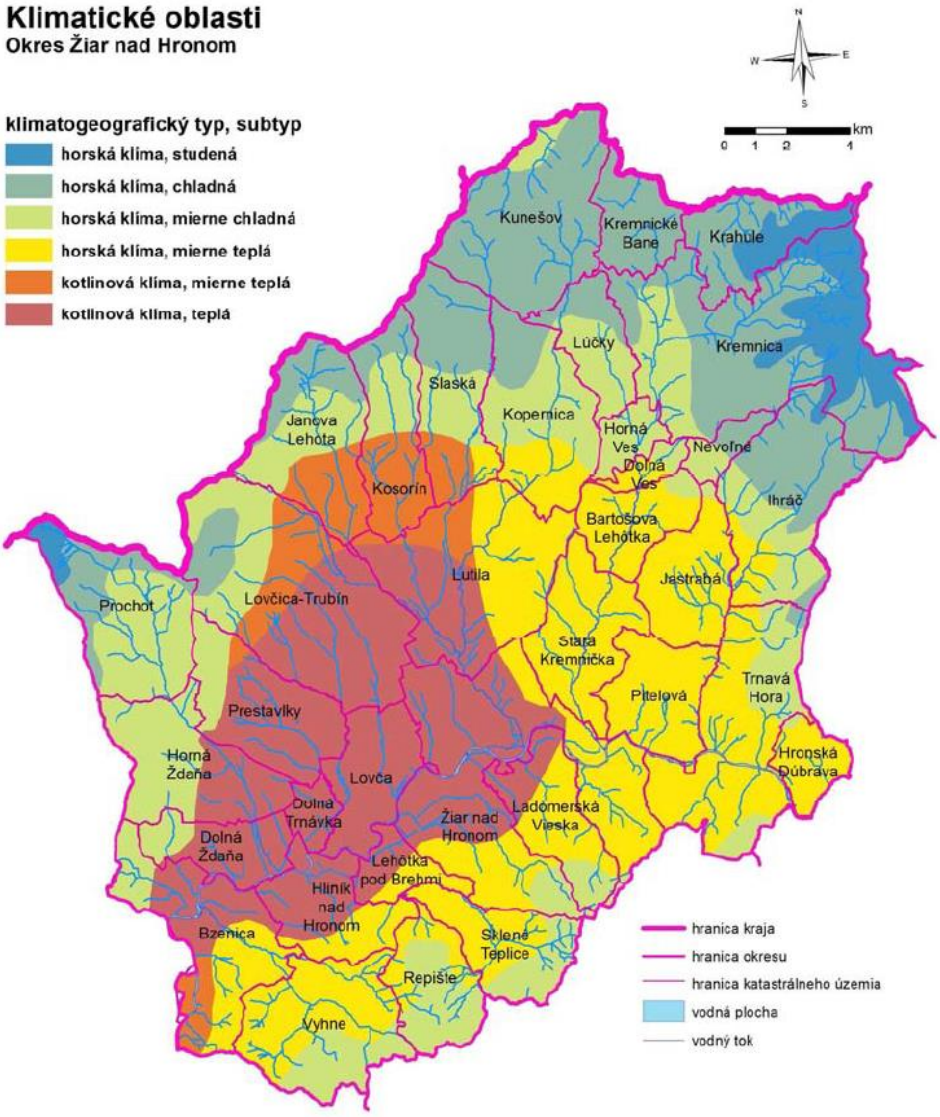

Zdroj: RUSES okresu Žiar nad Hronom

3. KRAJINOEKOLOGICKÝ PLÁN

Obec Lovča patrí do Pohronského prírodno - sídelného spádového regiónu, Žiarskeho subregiónu a Žiarského mikroregiónu. Riešené územie je v súčasnosti administratívne vymedzené jedným katastrálnym územím, ktoré patria do oblasti Slovenského stredohoria v rámci subprovincie Vnútorných Karpát.

Veľkosť katastrálneho územia je 1044,326 ha, z čoho pripadá 88,2664 ha na lesné pozemky, 757,8441 ha na poľnohospodársku pôdu (418,4833 ha orná pôda, 322,7353ha trvalé trávne porasty), 39,4680 ha vodné plocha, 126,0648 ha ostatné plochy a 32,7893 ha zastavané plochy.

Kartografické súradnice stredu obce sú 18°48'55" východnej zemepisnej dĺžky a 48°34'22" severnej zemepisnej šírky. Kataster má stred obce v nadmorskej výške 242 m n. m. Obec sa skladá len z jedného katastra.

Priamo v katastrálnom území obce Lovča sa nenachádza žiadne chránené územie.

Katastrálne územie sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení (ďalej „zákon") nachádza v 1. stupni ochrany (všeobecná ochrana). Nenachádzajú sa tu žiadne maloplošné chránené územia ani územia siete NATURA 2000.

V riešenom území sa nenachádzajú veľkoplošné a maloplošné chránené územia, ani územia európskeho významu NATURA 2000, ani chránené vtáčie územia.

3.1. Súčasná krajinná štruktúra

Je tvorená usporiadaním štruktúry krajinného povrchu, ktorý je výsledkom postupných zmien pôvodnej prírodnej krajiny pod vplyvom človeka. Spôsob využívania územia, kultivácia poľných a lesných častí, vytváranie nových urbanizovaných a technizovaných prvkov určili ráz súčasnej krajiny.

V širšom chápaní je charakterizovaná druhmi pozemkov so spôsobom ich využívania. Podľa zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a vyhlášky ÚGKK SR č. 647/2004 Z. z. sú plochy, ktoré pokrývajú celý zemský povrch, označované ako druhy pozemkov. Katastrálny zákon člení pozemky do 10 druhov. V okrese Žiar nad Hronom sú najviac zastúpené lesné pozemky a trvalo trávne porasty, chmeľnice a vinice sa v riešenom území nevyskytujú.

V okolí rieky Hron je poľnohospodárska pôda využívaná ako orná pôda, v ostatnej časti okresu vo väčšej miere predstavuje TTP a pasienky

Základné rozdelenie druhov pozemkov v katastri, ktoré určuje zastúpenie hlavných formálnych kategórii využitia zeme dáva prehľad ÚHDP. V rámci obce Lovča toto rozdelenie vyzerá nasledovne:

Druh pozemku	Orná pôda	Záhrady	TTP	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Celkom
Percentá	40,07 %	1,59 %	30,90%	8,45%	3,78%	3,14%	12,07%	100%

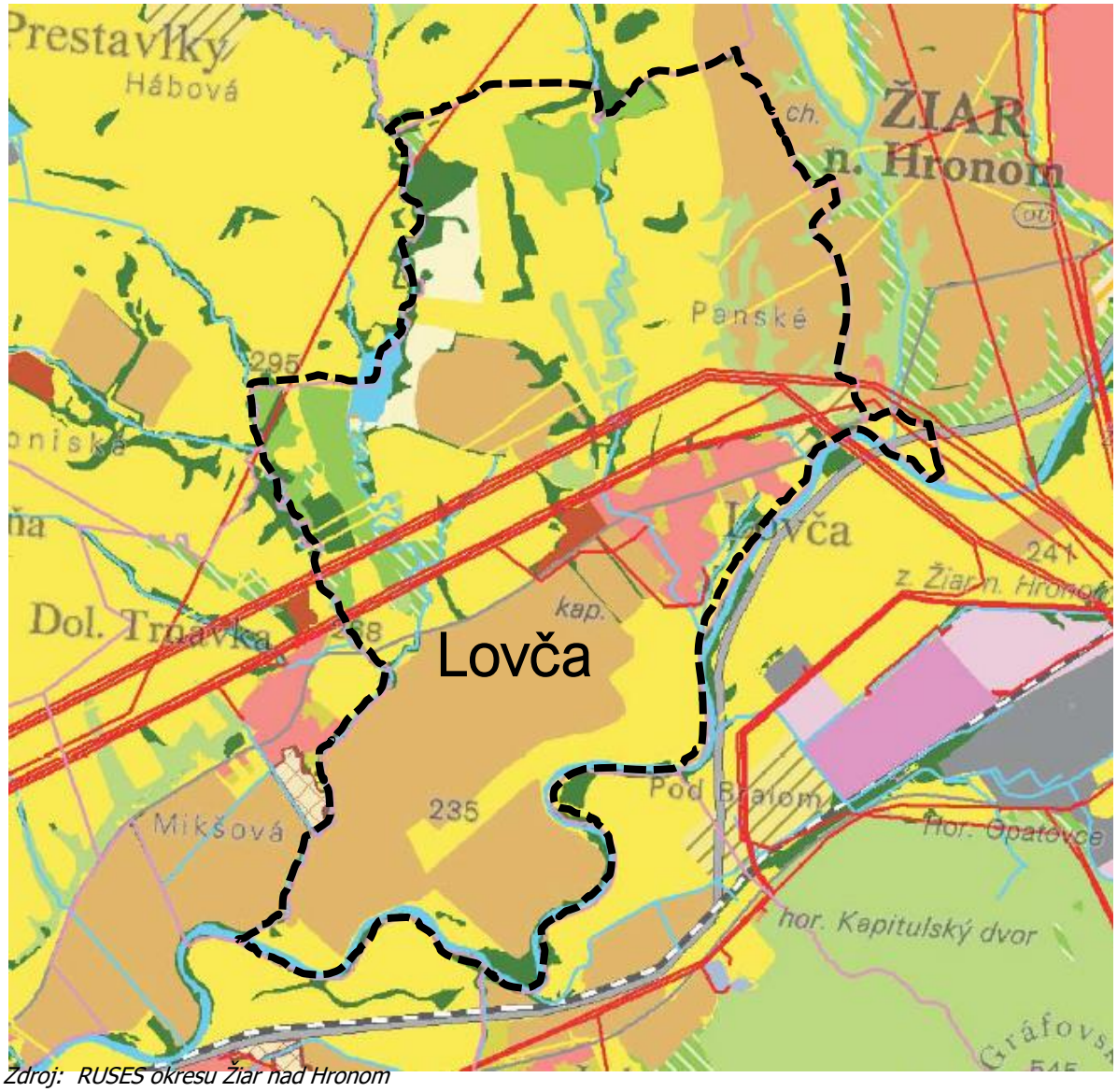

Zdroj: RUSES okresu Žiar nad Hronom

3.1.1. Orná pôda

Plochy poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sa pestujú obilniny, strukoviny, technické plodiny, okopaniny, krmoviny, pozemky dočasne zatrávnené, pareniská, skleníky obhospodarujú prevažne SHR. Z hľadiska krajinoekologického hodnotenia predstavuje plochy s vysokým stupňom antropického ovplyvnenia. V záujmovom území sa nachádzajú v kotlinovej časti a v alúviu rieky Hron. Majú charakter veľkoblokovej a maloblokovej pôdy.

Vinice a chmeľnice sa v katastri nevyskytujú. Ovocné sady a záhrady sa vyskytujú v blízkosti sídiel a obydlí. Väčšinou sú koncentrované v zastavanom území obce.

3.1.2. Trvalé trávne porasty

Predstavujú všetky areály bylinno-trávnych spoločenstiev využívané kosením a pasením s primárnou poľnohospodárskou funkciou.

Lúky a pasienky záujmového územia sa vyznačujú rôznou intenzitou využívania, rôznym stupňom zarastania a rôznym druhovým zložením. Intenzívne obhospodarované TTP sú rozmiestnené po celom záujmovom území, pričom najväčšie zastúpenie majú v kotlinovej časti. Extenzívne obhospodarované TTP predstavujú prevažne bývalé lúky a pasienky so skupinami náletových drevín a krovín. V riešenom území sa vyskytujú v hornatejších častiach. Neobhospodarované TTP rýchlo podliehajú sukcesii - zarastaniu drevinami, čím sa vytrácajú lúčne druhy rastlín a tieto plochy sa postupne menia na kroviny, lesokroviny až sukcesné lesíky. Okrem hospodárskeho významu majú TTP aj ekostabilizačnú funkciu a v spojení s NDV a brehovými porastmi vytvárajú pestrú mozaiku

biotopov vhodných pre viaceré druhy živočíchov a rastlín.

3.1.3. Lesná vegetácia

Lesné pozemky v katastrálnom území obce zabrerajú len 8,45% plochy územia. Ochranné pásmo lesa je 50 m od hranice lesného pozemku. Sú to lesy listnaté, ihličnaté, zmiešané porasty, smrekové monokultúry a lesné pozemky bez porastu. V najnižších polohách sa vyskytujú prevažne dubové alebo dubovo- hrabové lesy, postupne prechádzajú do dubovo-bukových až bukových lesov, na ktoré vo vyšších polohách nadväzujú jedľovo bukové lesy. V najvyšších miestach pohorí s pribúdajúcou nadmorskou výškou nájdeme jedľovo-bukovo-smrekové lesy a smrečiny.
Z hľadiska lesných vegetačných stupňov sú tu porasty v 1. až 2.stupni ochrany.

Podľa fytogeografického členenia Slovenska je predmetné územie začlenené do oblasti Západokarpatskej flóry, obvodu flóry vysokých Karpát. Všetky lesy v katastrálnom území sú hospodárske lesy.

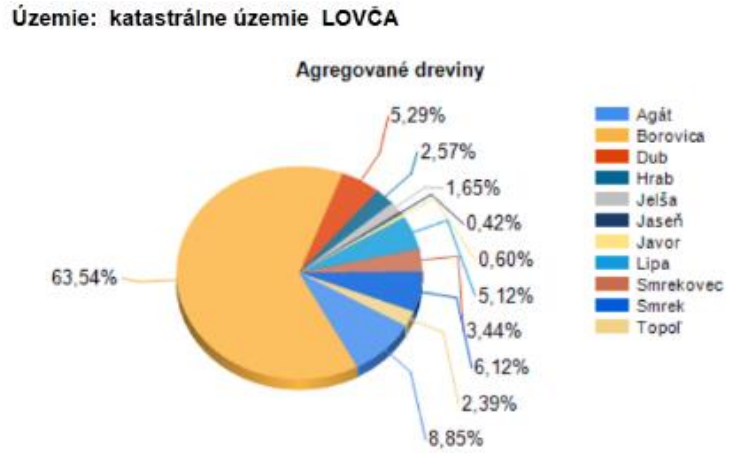

(Zdroj: Lesnícky geografický informačný systém, NLC)

3.1.4. Nelesná drevinová vegetácia

Na území obce sa nachádzajú rôzne druhy plôch NDV. V rámci lokalít nelesných biotopov v súčasnosti evidujeme výskyt nasledovných chránených druhov rastlín

Rastlinstvo

Z hľadiska fytogeografického začlenenia sa obec Lovča nachádza v bukovej zóne a sopečnej oblasti tejto zóny. Na ploche územia obce je zastúpenie drevín koncentrované najmä v areáloch lesov v severnej časti a západnej časti. Popri tom sa nachádza stromový porast tiež v okolí rieky Hron, dominantnou drevinou v týchto porastoch je vŕba rakytová (*Salix caprea*) na erodovaných plochách topoľ osikový (*Populus tremula*). Lesné porasty charakterizujú karpatské dubovo-hrabové lesy. Hlavnými predstaviteľmi sú dub letný (*Quercus robur*) a dub cerový (*Quercus cerris*).

Územie, ktoré sa rozprestiera v okolí vodného toku by malo vhodné podmienky pre lesné spoločenstvo lužných lesov podhorských a horských. Zo stromov sa uplatňujú hlavne tvrdé lužné dreviny ako jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), medzi ktoré bývajú primiešané dreviny mäkkých lužných lesov ako jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), vŕba krehká (*Salix fragilis*) a rozličné druhy topoľov.

Rastlinstvo Žiarskej kotliny je relatívne veľmi pestré. V oblasti dna kotliny, kde sa nachádza väčšina antropických prvkov, bola vegetácia hodne pozmenená a v niektorých lokalitách vplyvom hustého osídlenia, poľnohospodárstva, priemyselných areálov, ale aj regulácie Hrona a jeho prítokov došlo k jej úplnému zničeniu.

Potencionálna prirodzená vegetácia

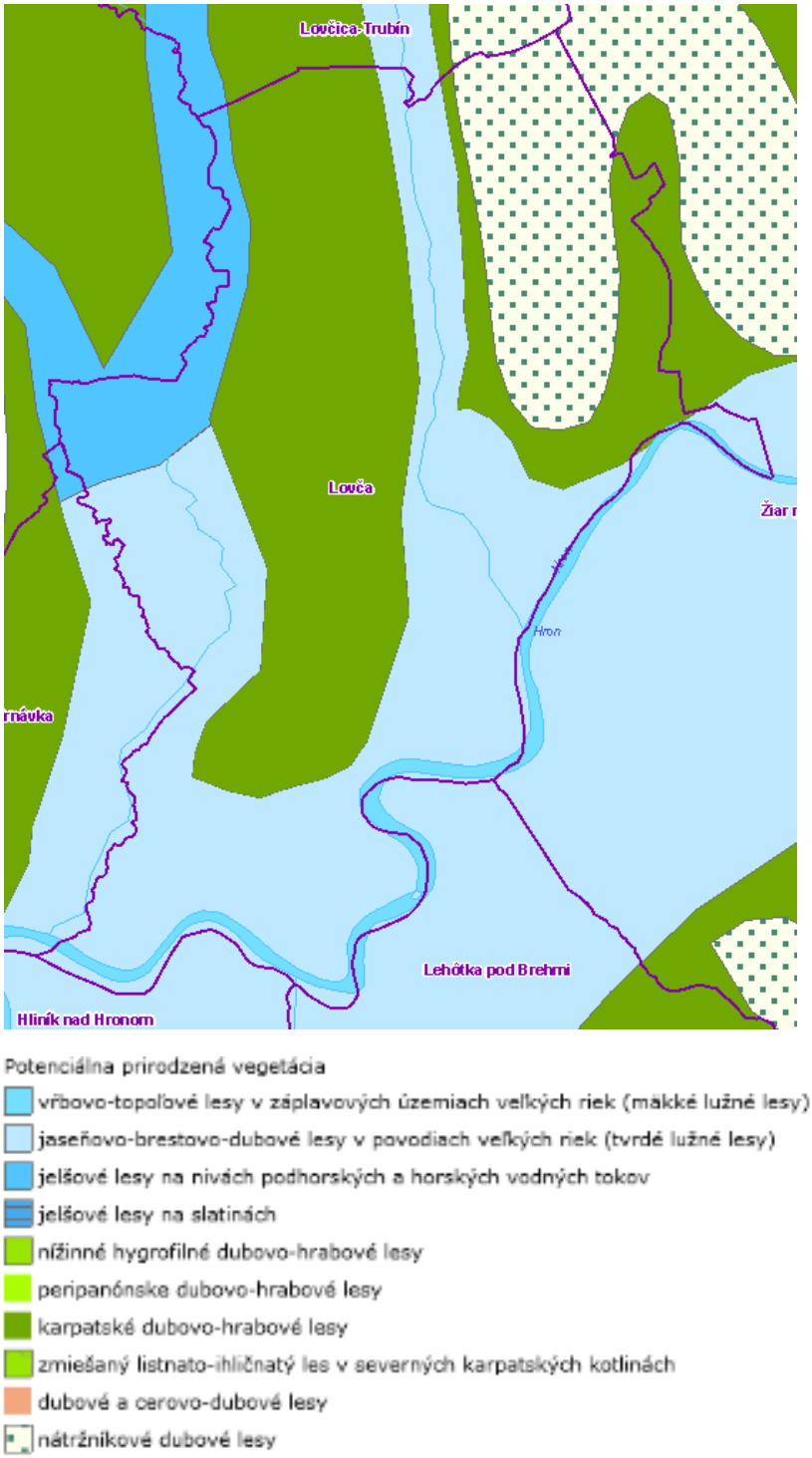

(Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky)

Živočíšstvo

Na území obce Lovča sa nachádza niekoľko živočíšnych spoločenstiev. Jedným z nich je spoločenstvo polí a lúk. Medzi typické živočíchy žijúce v tomto spoločenstve patrí napríklad dážďovka zemná (*Lumbricus terrestris*), svrček poľný (*Gryllus campestris*), čmeľ zemný (*Bombus terrestris*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), jež hnedý (*Erinaceus europaeus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*).

Na území obce sa ďalej nachádzame spoločenstvo ľudských sídiel (intravilánu), pre ktoré sú charakteristické druhy živočíchov ako mucha domáca (*Musca domestica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), myš domová (*Mus musculus*).

Na území obce môžeme nájsť spoločenstvo živočíchov stromov. Na listnatých stromoch žije predovšetkým veľké množstvo rozličných druhov hmyzu, prevládajú hlavne chrobáky a motýle. V spoločenstve živočíchov stromov sú zastúpené druhy ako napríklad mravec lesný (*Formica rufa*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), vrana obyčajná (*Corvus corone*), krt podzemný (Talpa europaea), jež hnedý (*Erinaceus europaeus*), veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*) a iné.

3.1.5. Pôdne pomery.

Pôda predstavuje zložitý systém, v ktorom prebieha množstvo biologických, chemických a fyzikálno-chemických procesov s vysokým stupňom vnútornej regulácie a s veľkou citlivosťou na okolité prostredie. Zasahovať do tohto systému (napr. obhospodarovaním pôdy, alebo jej znečisťovaním) znamená ovplyvňovať jeho fungovanie, čo má pozitívny alebo negatívny vplyv na produkčné a mimoprodukčné funkcie pôdy.

Prevládajúcim typom pôd na území obce Lovča Vo väčšine katastra prevládajú pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé zo sprašových hlín a svahovín. V južnej časti katastra v údolnej nive Hrona zasahujú fluvizeme, fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Odlišné pôdy sa vyskytujú na Žiarskej kotline - v polohovo vyšších častiach na viac zvlnenom povrchu sa vyvinuli pseudogleje (luvizemná, modálna) a v miestach riečnych naplavenín (nivy Hrona a jeho prítokov) ich doplnili fluvizeme (modálna, glejová).

Pôdy, ktoré sa vyskytujú na území obce, sú potenciálne vysoko náchylné na poškodenie hlavne vodnou eróziou. Tá je najnebezpečnejšia v oblastiach s vyššími sklonmi, pričom územie odlesnené (zbavené vegetácie) sa poľnohospodársky využíva ako trvalé trávnaté porasty. Územie obce patrí tiež medzi územia náchylné na zosuvy pôdy.

Každá parcela je charakterizovaná parametrami pôdno - ekologických vlastností vyjadrenými tzv**.** "bonitovanými pôdno-ekologickými jednotkami" - BPEJ. Každá BPEJ predstavuje skutočnú časť pôdneho krytu, ktorá má rovnaké klimatické a pôdne vlastnosti a rovnaký sklon svahov.

AB	- kód klimatického regiónu	00 - 10
CD	- kód hlavnej pôdnej jednotky	00 - 99
EF	- kód svahovitosti	0 - 6
EF	- kód expozície	0 - 3
EF	- kód skeletovitosti	0 - 3
EF	- kód hĺbky pôdy	0 - 2
G	- kód zrnitosti pôdy	1 - 5

Štruktúra kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ): AB CD E F G

V kóde BPEJ sa uvádza klimatický región, hlavné pôdne jednotky, svahovitosť pôdy, expozíciu pôdy, skeletovitosť pôdy, hĺbku pôdy a zrnitosť pôdy.

Osobitne chránená pôda v katastrálnom území podľa NV SR č. 58/2013:

5.skupina	0506002 0506005 0506015 0506042 0506045
6.skupina	0507003 0557002 0565212

Ostaná poľnohospodárska pôda je zaradená do nasledovných skupín BPEJ:

6.skupina	0557003, , 0557013, 0557202, 0557203, 0557402, 0557403, 0557412, 0565442
8.skupina	0558672, 0589242, 0589442
9.skupina	0583682

Za záber osobitne chránenej pôdy na nepoľnohospodárske účely sa za odňatie platia odvody.

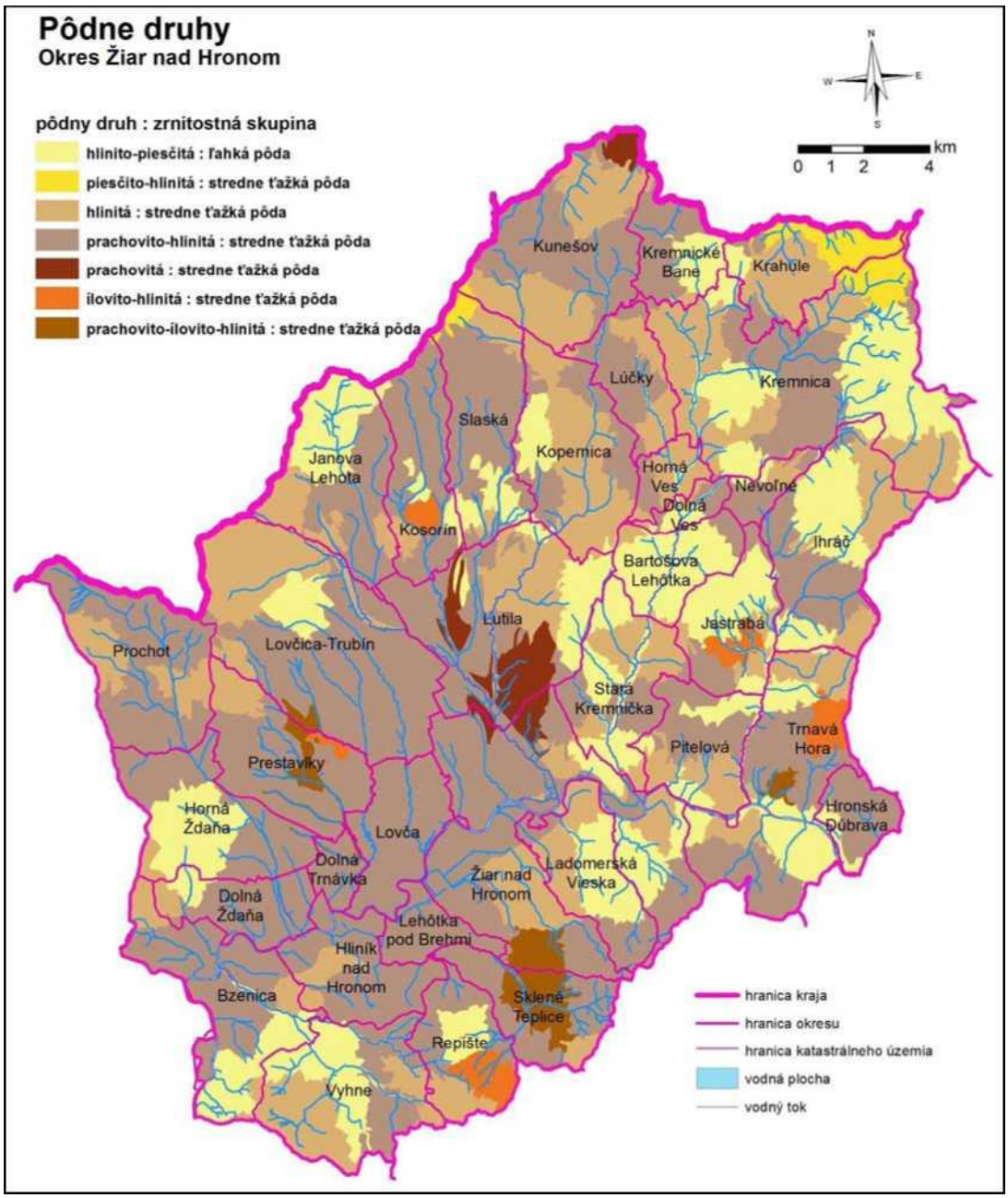

Zdroj: RUSES okresu Žiar nad Hronom

3.1.6. Vodné toky

Hlavným recipientom riešeného územia Lovča je rieka Hron, ktorá v k. ú. Lovča má korytovú úpravu pravého brehu v rkm 127,16 až 127,60, v dĺžke 0,440 km (Technický pasport vodného toku Hron v rkm 79,00 – 144,220, SVP, š. p., OZ Banská Bystrica, 2013). Opevnenie konkávneho brehu na pravej strane toku tvorí kamenná zahádzka z lomového kameňa hmotnosti kameňa 200 - 500 kg. Šírka koruny kamennej zahádzky je minimálne 4,0 m a sklonu 1 : 1,25 po toku. Výška opevnenia je jednotná na kóte 238,80 m n. m.

V správe SVP, š. p., OZ Banská Bystrica sú nasledovné prítoky rieky Hron pretekajúce k. ú Lovča:

- vodný tok Zákruty, povodie 4-23-04-934 (názov v správe SVP - Trubínsky) – neupravený, úseky majú nepravidelný porast, profil nepravidelný, prevažne lichobežníkový,

- vodný tok Lovčický potok, povodie 4-23-04-1029,
- vodný tok Prestavlcký potok, povodie 4-23-04-937,
- bezmenný vodný tok, povodie 4-23-04-1035 (názov v správe SVP - Panský) preteká hranicou k. ú. Lovča.

Lovčický potok má čiastkovú úpravu v rkm 0,100 – 2,150, ide o obojstrannú korytovú úpravu v dĺžke 2,050 km na Qmax = 15,3 m3.s-1. V rkm 6,500 – 8,330 v dĺžke 1,830 km je čiastková úprava - opevnenie dna a brehov dlaždicami 50 x 50 x 10. Na vodnom toku Lovčický potok je vybudovaná VN Lovča, ktorá je v súčasnosti zanesená, voda preteká cez hrádzu. Obec Lovča uvažuje s revitalizáciou VN s využitím na rekreačné účely. VN po rekonštrukcii by spĺňala ochranu pred povodňami obce Lovča.

Na vodnom toku Zákruty je vybudovaná VN Zákruty, ktorá je v správe Rybárskeho zväzu Žiar nad Hronom. Účelom VN je športové rybárstvo a rekreácia.

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne Neogén Žiarskej kotliny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou, len západná časť leží v regióne Neovulkanity pohorí Vtáčnik a Pohronský Inovec s prevažne puklinovou priepustnosťou, budovanom neovulkanitmi a v regióne.

Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je nízka (T < 1.10^{-} $m^2.s^{-}$), v nive Hrona vysoká (T =1.10^{-3} - 1.10^{-2} m2.s^{-1}) .

3.1.7. Vegetácia v obci

Lovča má najvýznamnejší priestor s vegetáciou v zastavanom území voľne prístupnou v centre obce. Obcou preteká Lovčický potok, ktorý je lemovaný sprievodnou zeleňou. A v časti územia je vedený v uzavretom kanáli. Prevládajú tu domáce druhy drevín už veľkého vzrastu.
Zeleň na území obce sa nachádza

- na verejných priestranstvách (stredom obce, okolo kanála) - vysokú ihličnatú zeleň (nevhodnú) nechať na dožitie a novú výsadbu riešiť vhodnými drevinami (lipy, niektoré druhy ovocných drevín); nevhodná je výsadba cudzorodých drevín;
- záhrad a predzáhradiek, ktoré požadujeme zachovať a udržiavať; výsadbu strednej a vysokej zelene obmeniť druhovo vhodnými drevinami (ovocné stromy), nevhodná je výsadba cudzorodých drevín.

<u>Reálna vegetácia</u>

V území prevládajú poľnohospodárske pozemky 72,56% lesné pozemky sú zastúpené len necelými 8,48%. Poľné cesty a okraje ornej pôdy a ttp sú lemované ruderálnou a synantropnou vegetáciou so skupinkami stromov a kríkov, so zmesou pôvodných a nepôvodných druhov.

Lesy v území obce sú zmiešaného typu, prevažuje hrab a borovica, v menšom sa vyskytuje breza, osika, dub a jelša. Najrozšírenejší vegetačný stupeň na tomto území je dubovo-hrabový. Vek lesných porastov je 75 rokov a rubná doba je 90 rokov. Na územiach s miernejším sklonom sa nachádza produkčná orná pôda a strmšie svahy sú ponechané na lúky a pasienky, pravidelne kosené.

3.1.8. Sídelné a technické prvky (antropogénne prvky)

Obec nemá na svojom území priemyselnú výrobu. Najväčším výrobným podnikom prevádzka autoservisu v bývalých objektoch roľníckeho družstva. Poľnohospodárska výroba je zastúpená činnosťou SPD Kremeň a Slovenská obchodná s.r.o. zaoberajúce sa rastlinnou aj živočíšnou výrobou a Agrotech Lovča a SHR Ján Michálik a Lívia Šabíkova - zaoberajúce sa rastlinnou výrobou. Nevyužívaný areál družstva pôsobí v území ako negatívny jav. V zastavanom území prevláda individuálna zástavba so záhradami. Zo všetkých strán individuálna zástavba plynule prechádza do vyššieho porastu a lesa.

Medzi antropogénne prvky výrazne ovplyvňujúce ráz a charakter krajiny je dopravná a technická infraštruktúra. Dopravnú infraštruktúru v riešenom území tvorí cesta III. triedy a miestne komunikácie. Technickú infraštruktúru tvoria VN a NN rozvody, trafostanice, čerpacie stanice, vodojemy, rozvody plynu.

3.2. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zákone č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny definovaný ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto

systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny zoznam.

Zákon č. 543/2002 Z.z. zaradil medzi osobitne chránené územia Chránený krajinný prvok ako významný krajinný prvok, ktorý plní funkciu biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku najmä miestneho a regionálneho významu. Týmto poskytuje možnosť legislatívnej ochrany krajinných prvkov zaradených do ekologickej siete.

Okrem vymedzenia kostry ekologickej stability je súčasťou ÚSES aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využitie krajiny a jej potenciálu. Realizácia ÚSES v praxi je nevyhnutná z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

3.1.1. Chránené územia prírody a krajiny

Riešené územie obce Lovča nezasahuje do veľkoplošného chráneného územia CHKO Štiavnické vrchy a preto tu platí v zmysle zákona 1. stupeň územnej ochrany prírody (ďalej len „SOP"). V predmetnom katastrálnom území sa nenachádza maloplošné chránené územie (ďalej len „MCHÚ"). V juho-východnej časti katastrálneho územia hranica prechádza aj cez územie európskeho významu SKUEV0947 Stredný tok Hrona. V rôznom stupni roztrúsenia sa na trvalých trávnych plochách vyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu. Z biotopov európskeho významu sa tu vyskytuje aj Lkl nížinné a podhorské kosné lúky (NATURA 2000: 6510). Katastrálne území obce sú aj prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Z jednotlivých prvkov navzájom prepojených ekosystémov v území evidujem - je to genofondová lokalita ZH102 Trubín-Zákruty, ZH76 Lovča a hydrický biokoridor nadregionálneho významu NRBkhl Hron. Nie je vylúčený výskyt chránených druhov živočíchov a rastliny.

<u>NRBkh 1 Hron</u>
Kategória: hydrický biokoridor nadregionálneho významu
Príslušnosť k.ú.: Hronská Dúbrava, Trnava Hora, Pitelová, Žiar nad Hronom, Ladomierska Vieska, Lovča, Lehôtka pod Brehmi, Dolná Trnavka, Dolná Ždaňa, Bzenica Charakteristika: Hron vteká do okresu Žiar nad Hronom pri obci Hronská Dúbrava a smeruje na západ. Dĺžka toku v okrese je 35,24 km. V tejto časti preteká relatívne úzkou dolinou medzi Kremnickými vrchmi na severe a Štiavnickými vrchmi na juhu. V Hronskej Dúbrave je úplným prehradením toku vybudovaná hydroelektráreň. Rybovod je vybudovaný na ľavej strane brehu Hrona, na veľmi krátkom úseku, so strmým sklonom a zlým prietokovým profilom takže svoju funkciu neplní a hydroelektráreň vytvára trvalú bariéru na migračnej trase rýb a ostatných vodných živočíchov. Rýchlosť prúdenia vody sa spomaľuje pri obci Šašovské Podhradie, kde sa začínajú vytvárať široké a rozvoľnené meandre a lavice. Súvislý pás terás a lavíc od Starej Kremničky je na pravom brehu doplnený náplavovými kužeľmi potokov stekajúcich zo svahov Kremnických vrchov. V doline Hrona, v Žiarskej kotline sa vyskytujú len riečne terasy menších rozmerov, poprípade ich zvyšky.
V toku Hrona, v žiarskom okrese sú zvyšky terás vo výške 5 - 10 m, 20 - 25 m a 50 - 60 m nad hladinou rieky. Na pravom brehu terasy nadväzujú na náplavové kužele Lutilského a Prochotského potoka. Hron je v súčasnosti veľmi poznačený negatívnym výsledkom ľudských aktivít čo má za následok takmer úplné zničenie lužných lesov. Tie sú veľmi významné pre migrujúce vtáctvo ktoré ich využíva ako refúgium v čase migrácie. Zostávajúce brehové porasty sú len úzke pásiky tvorené predovšetkým topoľmi, vŕbami a jelšami. Na mnohých miestach sú odstránené a nahradené alochtónnymi druhmi. Po odstránení brehových porastov ich miesto veľmi rýchlo obsadili invázne druhy rastlín. V okolí Hronskej Breznice a Dúbravy sa vyskytuje ripovník východný *(Bunias orientalis)* a slnečnica hľuznatá *(Helianthus tuberosus)* ktorá vytvára niekoľko desiatok metrov široké, veľmi husté lemy na brehoch a tým znemožňuje rast autochtónnych druhov rastlín a drevín. Medzi Žiarom nad Hronom a Bzenicou vytvára podobne husté a široké lemy netýkavka žliazkatá *(Impatiens glandulifera).* Medzi dôležité prítoky Hrona patria v okrese Žiar nad Hronom nasledovné potoky. Pravostranné: Breznický, Ihráčsky, Kremnický, Lutilský, Zákruty, Prochotský a ľavostranné: Jasenica, Močiarsky, Istebný, Teplá a Vyhniansky potok. Pod obcou Bzenica sa koryto Hrona stáča na juh a opúšťa hranice okresu Žiar nad Hronom.
V sledovanom úseku Hrona žije 32 druhov rýb, patriacich do 9 čeľadí. Z toho 18 druhov migruje na vzdialenosť 100 km, 4 druhy nad 100 km a 10 druhov nemigruje vôbec. Žije tu aj mihuľa potiská *(Eudontomyzon danfordi),* ktorá je kriticky ohrozená. Status (EN) ohrozená, má čerebľa obyčajná *(Phoxinus phoxinus)* a (VU) zraniteľný je lipeň tymiánový *(Thymallus thymallus).*
Legislatívna ochrana, genofondové lokality: územie je bez legislatívnej ochrany, medzi obcami Hronská Dúbrava a Budča Hron križuje nadnárodný terestrický biokoridor Ohrozenia: domový odpad,

splaškové vody, únik priemyselných vôd z odkalísk, budovanie malých vodných elektrární, výrub brehových porastov, šírenie inváznych druhov rastlín a živočíchov.
Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia: vybudovať ekodukt v časti Hronská Dúbrava- Budča, odstraňovanie inváznych druhov rastlín v spolupráci s pracovníkmi CHKO Štiavnické vrchy, povodia Hrona a SRZ, pri budovaní ďalších vodných elektrární zabezpečiť aspoň najzákladnejšie parametre rybovodov a to:

- miskovitý priečny profil so šírkou dna 2 a brehov 3 metre
- pri minimálnom prietoku minimálna hĺbka vody 50 cm
- pozdĺžny sklon rybovodu do 2,5%
- dno z miestnych okruhliakov so štrkovou výplňou
- rýchle a hlboké prúdivé miesta s pomalými a plytkými okrajmi
- rýchlostné tiene za vyčnievajúcimi kameňmi

Naznačené terestrické biokoridory na regionálnej úrovni spájajú orografické celky v okrese Žiar nad Hronom. Mapovo sú naznačené schematicky len najvýznamnejšie migračné smery a trasy. Migrácia druhov, prenos informácií a energie sa uskutočňuje vzhľadom na veľkosť jednotlivých pohorí prakticky celoplošne. Na základe najväčšieho pohybu a prenosu energie vo vnútri častí orografických celkov sú vyznačené nasledovné biokoridory.

Genofondové lokality

ZH102 – Trubín – Zákruty - vodná plocha nádrží s priľahlými trstinovými a vŕbovými porastami je dôležitou rozmnožovacou lokalitou obojživelníkov. Okolie nádrží slúži ako hniezdna a potravinová základňa pre mnohé druhy vtákov a hniezdnych cicavcov. Refúgium poľovnej zvery.

ZH76 – Lovča - hniezdo bociana bieleho s mláďatami

3.1.2. Prírodné zdroje

- ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastrálnom území sa nachádzajú hospodárske lesy (lesy s produkciou drevnej hmoty pri súčasnom zabezpečovaní aj ostatných funkcií lesov ochrana vodných zdrojov

- Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pôda s bonitou od 1. do 3. bonitnej triedy a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. V riešenom území sa nachádzajú pôdy 5. až 9. bonitnej skupiny aj pôdy s vykonanými investičnými zásahmi – odvodnením.
- ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy boli Správou CHKO Štiavnické vrchy vytypované územia významné najmä z botanického hľadiska, ktoré sme prebrali do riešenia ÚPN.

- Ochrana vodných zdrojov

Ochranu vodných zdrojov upravuje najmä zákon NR SR č. 386/ 2004 Z. z. o vodách, zákon NR SR č.272/2004 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších zákonov ako aj ďalšie právne predpisy. Hydrogeologické pomery v okrese nevytvárajú priaznivé podmienky na získanie väčších zásob pitnej vody. Obec je zásobovaná vodou z vlastných zdrojov.

Referenčná lokalita

Do riešeného územia nespadá povodie referenčnej lokality podľa §32a vodného zákona.

Citlivé oblasti

Vymedzenie citlivých oblastí vyplýva z implementácie smernice 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd. Cieľom vymedzení citlivých oblastí je zníženie znečistenia povrchových vôd živinami prostredníctvom zvýšených nárokov na čistenie odpadových vôd z aglomerácií a agropotravinárskeho priemyslu. Nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, sa za citlivé oblasti podľa § 33 vodného zákona ustanovujú všetky vodné útvary povrchových vôd na území Slovenskej republiky, tzn. aj vodné útvary v k.ú. Lovča.

Zraniteľné oblasti

Podľa §34 zákona o vodách sú určené ministerstvom kritériá pre stanovenie zraniteľných oblastí. Podľa nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a

zraniteľné oblasti, k.ú. Lovča nie je zaradené do zoznamu obcí so zraniteľnou oblasťou. Podľa § 34 vodného zákona sú zraniteľné oblasti poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 $mg.l^{-1}$ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Ministerstvo pravidelne prehodnocuje vymedzené zraniteľné oblasti v časových úsekoch nie dlhších ako štyri roky.

Ochrana záujmových území výhľadových vodných útvarov - vodných nádrží

Podľa Plánu manažmentu správneho územia povodia Hrona (aktualizácia rok 2015) sa v riešenom území neuvažuje s lokalizáciou výhľadového vodného útvaru - vodnej nádrže.

Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

V riešenom území sa uplatňuje ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v zákone č.538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Južný okraj k. ú. Lovča susedí s územia ochranného pásma II. stupňa, ktoré je stanovené podľa vyhlášky č. 57/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach. Voda prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach je meteorického pôvodu. Je stredne mineralizovaná, síranová, vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom fluóru a horčíka, slabo kyslá, horúca, hypotonická.

Geotermálna voda

V riešenom území je v súčasnosti v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovaná činnosť Využitie geotermálnej energie na výrobu elektrickej energie v dvoch strediskách v okrese Žiar nad Hronom (PW Energy, a. s., Košice, 2021), kde účelom je výroba elektrickej energie v dvoch zariadeniach na báze ORC (Organický Rankinov cyklus) s využitím geotermálnej energie, každé s inštalovaným elektrickým výkonom 6,3 až 6,5 MWe (spolu 12,6 až 13 MWe). Každé zariadenie bude využívať energiu z troch dubletov (troch produkčných a troch reinjektážnych vrtov) v uzatvorenom okruhu s reinjektážou tepelne využitej geotermálnej vody. Spolu je tak naplánovaná realizácia šiestich dubletov. Realizácia je plánovaná v dvoch strediskách (E-GEO-1 a E-GEO-2) v okrese Žiar nad Hronom vzdialených od seba cca 3 km. Vrt geotermálnej vody E-GEO-2 je situovaný v k. ú. Lovča na parcelách parcely C-KN č. 2372 a 2373.

Kvalita podzemných vôd

Kvalita podzemných vôd je ohrozená najmä: Priesakom zo žúmp a septikov v obci v časti individuálne bytovej výstavby, priesakom z nesanovaných bývalých neriadených skládok komunálneho odpadu, poľných hnojísk a silážnych žľabov, ktorých technické a konštrukčné parametre nezamedzujú prieniku škodlivín do podzemných a povrchových vôd. Monitorovacia stanica kvality podzemných vôd SHMU sa na území obce nenachádza.

Zdroje nerastných surovín sa v katastrálnom území nenachádzajú.

3.1.3. Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry

Riešené katastrálne územie obce Lovča alebo jeho časť neboli v súlade s pamiatkovým zákonom vyhlásené za pamiatkovo chránené. V ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF") sa na území obce Lovča nachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP"):

- Rímsko katolícky kostol sv. Filipa a Jakuba, č. Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF") 1247/1;

V zmysle pamiatkového zákona *v* bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky.

- V katastrálnom území Lovča sú evidované archeologické nálezy a nálezisk, známe lokality: Hnuteľné archeologické nálezy - napr. kamenný sekeromlat a keramika badenskej kultúry, keramika púchovskej kultúry, germánska keramika a fragment terry sigillaty, črepy z 9. -10. storočia atď.

V intraviláne obce, najmä v priestore historického jadra je veľká pravdepodobnosť výskytu archeologických nálezov a situácií.

- V extraviláne obce sú Krajským pamiatkovým úradom Banská Bystrica evidované viaceré

archeologické nálezy a náleziská. V týchto lokalitách je stavebník povinný v zmysle pamiatkového zákona požiadať príslušný pamiatkový úrad o vyjadrenie k zámeru stavby z dôvodu záchrany archeologických nálezov a situácií.

- V katastrálnom území Lovča je lokálne zachovaná historická urbanistická štruktúra, historická architektúra a zeleň:
  - Pôvodná špecifická historická urbanistická štruktúra - jadro pôvodnej obce - historicky utváraný typ zástavby: skupinová cestná zástavba s priečnym hlbokým radením domov a hospodárskych objektov - a to na: Hronskej ulici, západnej časti Geromettovei ulice /od cintorína na západ/, na nám. SNP okolo >arku na časti Ulice Na Prachárni a na severozápadnej časti Hviezdoslavovej ulice
  - Pôvodný historicky špecifický typ ľudovej architektúry - domy a hospodárske objekty (komôrky): t.j. najstarší historický typ ľudovej architektúry - dom so samostatnou komôrkou z 2.polovice 19.storočia : t.j. prízemný kamenný, ukončený sedlovou strechou s podlomenicou a dreveným štítom, s výzorníkmi prvotne kryté slamou, neskôr s bielou keramickou alebo škridle tehlovej farebnosti, štítovou stenou do ulice s dvomi oknami, s jednoduchou tektonikou fasád, s pozdĺžnou stranou do dvore, do ulice a súbežne s domom menšia hospodárska stavba - komôrka, v zadnej časti pod spoločnou strechou s obytným domom hospodárske objekty, chlievy, stodoly;
  - zo začiatku 20-.storočia už ide o zástavbu z pálených tehál - severná časť zástavby Hviezdoslavovej ulice
- Drobná architektúra: Mariánsky stĺp - pred kostolom -z 2.pol. 18.stor., kaplnka Sedembolestnej Panny Márie - v západnej časti z r. 1952, prícestné kríže,...)
  - Park - zeleň na Námestí SNP, cintorín;
  - Vodný prvok - zregulovaný Lovčický potok na Hviezdoslavovej ulici
- Pamätné miesta, osobnosti pôsobiace v obce Lovča:
  - Park SNP
  - Ján Gerometta (1823-1900; v Lovči pôsobil r. 1872-1899), literárny kritik a národovec - pamätná tabuľa je na budove farského úradu.

3.1.4. Ekologicky významné segmenty

Ekologicky najvýznamnejšie lokality riešeného územia sú zachytené v rámci kategórií ochrany prírody ale najmä prvkov ÚSES – územného systému ekologickej stability všetkých stupňov.

3.2. Stresové javy a zdroje

3.2.1. Prírodné stresové javy (geodynamické javy)

Primárne stresové faktory považujeme za prvotných pôvodcov stresu. Vyznačujú sa plošným záberom prírodných ekosystémov, bariérnym efektom voči migrácii bioty a súčasne vytvarujú priestorové bariéry pre lokalizáciu jednotlivých socioekonomických aktivít. V rámci primárnych stresových faktorov boli hodnotené hmotné poloprirodzené a umelé antropogénne prvky

- Erózia pôdy, zosuvy

Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosunov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie ma teda nesmierny celospoločenský význam.

- Radónové riziko

  Radónové riziko predstavuje prirodzenú rádioaktivitu hornín, ktorá je podmienená prítomnosťou prvkov K, U a Th, ktoré emitujú gama žiarenie a podmieňujú vonkajšie ožiarenie. Katastrálne územie Lovča je zaradené v nízkom až strednom radónovom riziku.

- na základe ich funkčného využitia (priemyselné a poľnohospodárske objekty, dopravné plochy a línie, plochy intenzívneho poľnohospodárstva a lesníctva, sídelné a rekreačné areály a pod.). Pre tento typ stresorov je charakteristická jednoznačná priestorová lokalizácia a vymedzenie plochy v krajine. Lokalizovaním primárnych stresových faktorov nastáva zmena štruktúry a využívania krajiny (rozvojom antropických aktivít zanikajú prirodzené ekosystémy), taktiež v dôsledku bariérového pôsobenie týchto stresorov dochádza k ohrozeniu migrácie bioty.

3.2.2. Sekundárne stresové javy

- zaťaženie prostredia pachom a hlukom je spôsobené hlavne dopravou v južnej časti

katastrálneho územia (rýchlostná cesta, cesta III. triedy, železnica (vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa stanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí).

- kontaminácia pôdy

Ku kontaminácia pôdy môže dochádzať poľnohospodárskou výrobou a na miestach bývalých a existujúcich aj čiernych skládok.

- Poškodenie vegetácie
- znečistenie vôd

Znečistenie vôd bolo je možné v súvislosti s poľnohospodárskou činnosťou, priemyselnou činnosťou prípadne skládkovaním. Vodné toky v rámci katastra ústia do rieky Hron.

- znečistenie ovzdušia a poškodenie vegetácie imisiami

Takéto znečistenie nebolo priamo monitorované. Sprostredkovane ho možno posúdiť podľa stavu lesných porastov, v ktorých prevláda druhý stupeň poškodenia – mierne, zrejme z diaľkových vplyvov.

- Environmentálne záťaže - v riešenom území nie sú evidované

3.2.3. Pásma hygienickej ochrany (PHO) technických objektov

- Pri líniových prvkoch je ich ochranné pásmo závislé od druhu, veľkosti a intenzity prenosu. Pre vedenia VVN 400 kV predstavuje 25m na obe strany od krajného vodiča, pre napätie 220 kV 20 m od krajného vodiča a pre napätie 22 kV 10m od krajného vodiča. Skládky odpadu majú ochranné pásmo od 300 do 500 m. Poľné hnojisko má ochranné pásmo 100 m.
- Ochranné pásmo cintorínov si určuje obec svojím VZN, max. ochranné pásmo je 50m od hranice pohrebiska.

Areály družstiev majú ochranné pásma podľa množstva chovaných hospodárskych zvierat a prevládajúcich smerov vetrov. Ochranné pásma tohto typu, okrem cintorína sa na území obce nenachádzajú.

- Priemyselné podniky majú stanovené ochranné pásma individuálne podľa druhu výroby.

Ochranné pásma tohto typu, okrem cintorína sa na území obce nenachádzajú.

3.3. Krajinnoekologická syntéza

Pre riešené územie bude v návrhovej časti ÚPN vykonaná syntéza druhotnej a terciálnej krajinnej štruktúry. Na základe superpozície vplyvov a pôsobení prvkov uvedených štruktúr budú vyčlenené najprv základné kvázi homogénne jednotky krajiny.

3.4. Krajinnoekologická interpretácia

3.4.1. Estetické vnímanie krajiny

Možno charakterizovať ako pôsobenie usporiadania prírodnej scenérie na určitom území z hľadiska estetického vnímania (podľa Forman, Godron: Krajinná ekologie). Veľkosť takéhoto priestoru je v zásade veľmi rôznorodá. Ak vychádzame z praktického postoja, musíme zobrať do úvahy jednak základnú konfiguráciu terénu, z ktorej vyplýva viditeľnosť určitého územia a na druhej strane rôznorodosť a atraktívnosť takto videnej krajiny. Estetika, hoci je v konečnom dôsledku subjektívna, má samozrejme svoje vlastné kritériá podľa ktorých sa dá rámcovo vyjadriť kvalita daného objektu t.j. v našom prípade krajiny.

Krajinu v priestore riešeného územia obce Lovča je esteticky atraktívnu. Negatívnym prvkom degradujúcim vnímanie krajiny ako esteticky atraktívnej spôsobujú rozsiahle trasy vzdušných elektrických vedení.

Koncentrácia atraktívnych miest a prírodných hodnôt na takom malom území výrazne prispieva ku kultúre národa, ktorý tu žije aj ktorý navštevuje takéto prírodne významné miesta. z následnej návštevy.

3.4.2. Environmentálne problémy

Hlavné environmentálne problémy v riešenom území sú :

- Doprava - založená štruktúra obce a miestne komunikácie nevytvárajú priestorové možnosti pre vzrastajúcu dopravu
- Kanalizácia – v obci nie je vybudovaná kanalizácia v celom rozsahu, likvidácia splaškov je realizovaná nekontrolovateľným spôsobom
- Nevyužité a chátrajúce objekty a areál čiastočne nevyužívaný po poľnohospodárskom družstve

- Trasy nadradenej infraštruktúry, vzdušné VN a VVN rozvody, podzemné rozvody VTL vrátane anódovho uzemnenia a katódovej ochrany

3.5. Krajinnoekologické hodnotenie

3.5.1. Navrhované činnosti a využívanie

Existujúce činnosti a využívanie plôch v rámci katastra sú kvôli jednoduchosti zobrazenia na mape delené na základe súčasnej štruktúry krajiny do nasledovných oblastí:

- lesné hospodárstvo
- dreviny a kroviny vo voľnej krajine
- lúčne a pasienkové hospodárstvo
- špeciálne plochy (rašeliniská, mokrade, podmáčané plochy, vodné plochy, brehové porasty)
- orná pôda
- záhrady a cintoríny
- urbanizmus (bývanie, poľnohospodárska výroba, iná výroba, cestovný ruch)
- narušené plochy (ČOV, skládky zemín, poľné hnojiská, rekultivované plochy)

Hlavné socioekonomické záujmy v území sú nasledovné: lesné hospodárstvo, ochrana prírody a krajiny, poľnohospodárstvo, urbanizmus, cestovný ruch, vodné hospodárstvo, poľovníctvo a rybárstvo.

Navrhované využívanie plôch vychádza väčšinou zo súčasného určenia plôch, v prípade ekologickej nevhodnosti sú navrhované regulatívy na elimináciu nežiaducich činností resp. čo najväčšie zníženie ich pôsobenia.

3.5.2. Environmentálne a iné limity

Environmentálne aj legislatívne limity sú spracované pre každú zložku komplexnej jednotky riešeného územia, takým spôsobom, že pre celú jednotku bude platiť súhrn limitov a regulatívov podľa prítomnosti zložiek, funkcií a záujmov. Prehľadová tabuľka určí jednoznačne zloženie individuálnych komplexných jednotiek a teda aj aplikáciu limitov na konkrétne miesto na mape.

3.5.3. Abiotické limity

V značnej miere predstavujú už rešpektované limity, ktorých výsledkom je druhotná štruktúra krajiny. Patrí sem reliéf terénu – najmä sklon a expozícia, vodné toky, zosuvné územia, podmáčané lokality, geologické podložie, druh pôdy apod. Tieto limity obmedzujú činnosti na miestach, kde sa vyskytujú. Strmé neprístupné svahy alebo neúrodné pôdy väčšinou predurčujú územie na lesné hospodárstvo, miernejšie svahy na poľnohospodárstvo, kvalita pôdy pre ornú pôdu, sklon a expozícia svahu, prítomnosť vody pre urbanizmus atď.

3.5.4. Limity súčasnej krajinnej štruktúry

Súčasná krajinná štruktúra je stav krajiny premenlivý v čase. Má viac-menej stabilný ráz v závislosti od vývojového obdobia civilizácie resp. spoločnosti na danom mieste. Zmenou spoločenských pomerov môže dôjsť k zmenám požiadaviek na využívanie krajiny, ako je to badať aj v niektorých oblastiach Slovenska. Na území obce Lovča sa po roku 1989 až tak veľmi nezmenil charakter obhospodarovania pozemkov z hľadiska vizuálneho. Zmenili sa pomery a stav vlastníkov, avšak krajina zostala podobná. V súčasnosti je vo vzťahu k poľnohospodárskej pôde viditeľný trend jej zaberania na výstavbu.

3.5.5. Limity vyplývajúce z ochrany krajiny

Ochrana krajiny spadá do rámca ochrany prírody v zmysle platného zákona. Limitom pre vyhlásenie územia za chránené je splnenie predpokladov daných zákonom o ochrane prírody a krajiny. Teda existujúce územia v katastri majú svoje limity zakotvené v znení zákona vrátane prvkov ÚSES (biocentrá, biokoridory) aj keď nespadajú do veľkoplošných alebo maloplošných chránených území. Prvky ÚSES sú miestneho charakteru – biokoridory, biocentrá a interakčné prvky. Prehľadne to možno znázorniť nasledovne:

Limity**:**

Biocentrum – prítomnosť ekosystémov vytvárajúcich trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev

Biokoridor – možnosť migrácie a výmeny genetickej informácie živých organizmov a ich spoločenstiev

Interakčný prvok – možnosť priaznivého pôsobenia na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom

Regulatívy**:**

Biocentrum – chrániť ekosystémy a zachovať prirodzený vývoj spoločenstiev bioty v tomto území a dodržať dlhodobé ciele ochrany

Biokoridor – podpora a umožnenie prirodzeného vývoja organizmov a ich spoločenstiev, zabránenie vzniku bariér ich migrácie resp. eliminácia existujúcich

Interakčný prvok – zachovanie prvku v štruktúre krajiny, znížiť negatívne vplyvu podmienené antropicky.

3.5.6. Limity vyplývajúce zo stresových faktorov, rezortných záujmov v krajine a funkcií krajinných štruktúr

Limity:

Lesné hospodárstvo – zaradenie lesov do príslušnej kategórie a hospodárskeho súboru lesných typov na základe prírodných daností

Poľnohospodárstvo – úrodnosť, dostupnosť, sklonovitosť, obrábateľnosť pozemkov, druh pozemkov

Vodné hospodárstvo – kvalita vodného zdroja, hydrogeologické pomery, smer prúdenia podzemnej vody, výskyt prvkov ohrozujúcich vodné zdroje v hydrologickom povodí

Ochrana prírody – pre javy v tzv. voľnej krajine osobitne nechránené platí všeobecný limit prvého stupňa ochrany prírody a krajiny zo zákona

Urbanizmus – pomery reliéfu, základových pôd a podložia, expozícia k svetovým stranám, lokalizácia pri prístupovej ceste, zdroje energií a možnosti riešenia odpadového hospodárstva

Cestovný ruch – atraktivita prostredia, čistota prostredia, dostupnosť, úroveň a šírka služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – úživnosť revíru, stavy poľovnej zvere a predátorov, uplatňovanie iných funkcií lesa

Doprava a energetika – terénne pomery, prítomnosť chránených území na trase línií

Funkcia tvorby krajiny – významnosť prvku z hľadiska vzťahu dominantnosti a vzácnosti v krajine

Funkcia biodiverzity – rôznorodosť rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov

Regulatívy:

Lesné hospodárstvo – platný lesný hospodársky plán so stanoveným tvarom lesa, obnovnou dobou, spôsobom a formou hospodárenia, obnovným a cieľovým druhovým zložením; nutné je dodržiavanie hygieny porastov, snažiť sa o aplikáciu ekologických metód v lesnom hospodárstve – väčšie používanie jemných hospodárskych postupov ako je výberková a podrastová forma hospodárskeho spôsobu, pri lesnej ťažbe a výchovných zásahoch rešpektovanie doby vyvádzania mláďat, individuálne vynechanie hniezdnych stromov z výrubu apod.

Poľnohospodárstvo – uplatnenie vhodnej intenzity hospodárenia podľa prírodných hodnôt lokality, snažiť sa o aplikáciu ekologického poľnohospodárstva – nepoužívanie chemického hnojenia, nepoužiť strojovú techniku pri obhospodarovaní podmáčaných plôch na lúkach a pasienkoch – uplatňovanie individuálneho prístupu

Vodné hospodárstvo – podmienky ochrany vodných zdrojov a povrchových vôd pred znečistením

Ochrana prírody – obzvlášť citlivo treba pristupovať v prípadoch plôšok zaradených do kategórie špeciálnych kultúr a plôch nelesnej drevinovej vegetácie, ktoré významne prispievajú k diverzite krajiny. Tu je nevyhnutný individuálny prístup podľa druhu možného vplyvu.

Urbanizmus – jednotlivé stavebné a environmentálne normy

Cestovný ruch – zámery a koncepcie cestovného ruchu, ľudský potenciál pre poskytovanie služieb

Poľovníctvo a rybárstvo – umožniť existenciu predátorov, poľovné právo vykonávať len ako doplnok a pomoc prirodzenému režimu ekosystémov oblasti

Doprava a energetika – odborové koncepcie

Funkcia tvorby krajiny – zachovanie prvku v rámci krajinnej štruktúry, neničiť brehové porasty

Funkcia biodiverzity – vo väčšine prípadov ponechať prirodzenému vývoju v rámci existujúceho typu krajinnej štruktúry, neodvodňovať umelými zásahmi do pôdy, nevyrubovať krovitú a stromovú vegetáciu, individuálne možno umožniť regulované zásahy pod dohľadom štátnej ochrany prírody.

3.6. Krajinnoekologický plán – ekologicky optimálne priestorové usporiadanie a využívanie územia

3.6.1. Alternatívny ekologický výber

Tento výber je vykonávaný párovým porovnávaním pri tvorbe komplexných jednotiek. Priorita

je daná prvku s najväčším absolútnym stupňom významnosti. Prípad, keď by boli dva proti pôsobiace prvky rovnako významné obyčajne nenastane, ak áno rieši sa individuálne.

3.6.2. Krajinnoekologický plán

Pri riešení návrhu funkčného a priestorového usporiadania územia vychádzame zo súčasnej krajinnej štruktúry, ktorá je odrazom dlhodobého hospodárenia v krajine a pravdivo odráža vzťah človeka k nej. Ďalším východiskom sú rôzne odvetvové záujmy ako je ochrana prírody, vodné hospodárstvo, lesné hospodárstvo, poľnohospodárstvo, urbanizmus, rekreácia a cestovný ruch. Dôraz je v tejto časti územného plánu kladený na hľadiská ochrany prírody, z ktorých vyplynulo aj navrhovanie nových prvkov územného systému ekologickej stability. Navrhované sú miestne prvky ÚSES: biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.

Riešenie pozostáva z kombinácie skupinových a individuálnych kritérií, na základe ktorých sú vytvorené jedinečné kombinácie faktorov. Jedna komplexná jednotka teda znamená jednu kombináciu faktorov, pričom samozrejme sa v danom priestore môže ľubovoľný počet krát opakovať. Uvedené zóny budú graficky zobrazené v návrhovej časti územného plánu z dôvodu ďalších možných vstupov a upresnení v priebehu riešenia územnoplánovacej dokumentácie.

3.6.3. Krajinnoekologické opatrenia

Uvedené opatrenia sa vždy konkrétne viažu na vyššie vyčlenené zóny územia ak nie je uvedené inak.

- opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity
  - tieto opatrenia sú výstupom územného systému ekologickej stability. Opatrenia sú navrhované v rámci regulatívov pre jednotlivé činnosti a spôsoby využívania krajiny. Cieľom je navrhovať významné a perspektívne prvky do systému ÚSES aby sa tak aspoň čiastočne zabezpečila ich ochrana a čo najviac ich prirodzený vývoj. Hlavným princípom je zachovanie všetkých významných prvkov ochrany prírody prinajmenšom v doterajšom rozsahu.
- opatrenia na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov
  - k prírodným zdrojom v území katastra patria chránené územia ochrany prírody, prvky ÚSES, najmä podmáčané a mokraďné lokality, poľnohospodárska pôda, lesy, zdroje pitnej vody apod. Každý z týchto zdrojov zahrňuje pod seba ešte podmnožinu čiastkových zdrojov ako napr. v lesoch sú to okrem drevnej hmoty aj ostatné mimo produkčné funkcie, poľovný potenciál, genofondové zdroje apod. Ochrana prírodných zdrojov je zahrnutá v opatreniach pre jednotlivé zóny.
- opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva
  - odstránenie bývalých skládok a výsypov odpadov do voľnej prírody
  - zlepšenie kvality povrchových vôd vybudovaním kanalizácie a likvidáciou žúmp
  - eliminovať vypúšťanie odpadových vôd a ukladanie odpadu do tokov
- opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídlach
  - vegetáciu v obci udržiavať prinajmenšom v súčasnom stave, keďže priestorové pomery sú do značnej miery dané. Realizovať izolačnú zeleň areálu v okolí výrobných poľnohospodárskych a priemyselných podnikov výrobných služieb
- opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov
  - stresové faktory v území sú sústredené v strednej a severnej časti katastrálneho územia. V rámci ekologického chápania je areál bývalého poľnohospodárskeho družstva, cintorín v strede dediny a trasy vzdušných elektrických rozvodov
- opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny
  - štruktúra vnímanej krajiny je z pohľadu Slovenska na dobrej úrovni, najmä v časti kontaktu s pohorím Vtáčnik. Nížinná časť riešeného územia (Hron) je potrebné doplniť o vzrastlú zelene a rozčlenenie na menšie poľnohospodársky obrábané lány polí.
- opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy
  - Opatrenia voči častejším intenzívnejším vlnám horúčav :

    - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest

    - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnú izoláciu, tienením transparentných výplní otvorov

    - zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam.

- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklímu pre chodcov, cyklistov v sídle.
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam.
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktových hraníc sídla a do priľahlej krajiny

- Opatrenia voči častejšiemu výskytu silného vetrov a víchric :
  - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
  - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti vodnej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných brán
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha :
  - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
- Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok :
  - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
  - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov a vytvárania nových nepriepustných plôch na urbanizovaných pôdach v intraviláne obcí.
  - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest
  - zabezpečiť budovanie a udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou
  - usmernenie, resp. zvýšenie odtoku pomocou drobných hydrotechnických opatrení
  - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii, zosuvom pôdy

4. ZÁVERY

4.1. Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov

4.1.1. Širšie vzťahy

Obec leží 4 km západne od mesta Žiar nad Hronom. Z dopravného hľadiska obec leží mimo nadradenú cestnú sieť, hoci táto do katastrálneho územia zasahuje v minimálnom rozsahu v jeho juhovýchodnej časti. Spojenie s okolitými obcami zabezpečuje cesta tretej triedy prechádzajúca zastavaným územím obce vo východo – západnom smere. Vlastným zastavaným územím prechádzajú cesty miestneho významu.

Z hľadiska širších vzťahov je územie obce degradované podzemnými aj nadzemnými trasami nadradených inžinierskych sietí a ich ochranných pásiem (VTL DN500 PN 6,3 MPa, VTL DN 200 PN 2,5 MPA RS vrátane VTL prípojka pre RS DN 1200 PN100/PN2,5 MPA, ZVN 400kV, VVN 110kV, VN 22kV).

4.1.2. Krajinno-ekologický potenciál

Katastrálne územie obce Lovča je tvorené kotlinovou časťou v južnej časti katastrálneho územia a podhorím pohoria Vtáčnik. Obec je otvorená smerom na juh s výskytom solitérov a skupinovým zastúpením krovitej a stromovej vegetácie, zatiaľ čo zo severu je chránená pohorím Vtáčnik.

4.1.3. Kultúrno-historický potenciál

Na území sa nachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ktoré sú uvedené v kap. 3.1.3. Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry.

4.1.4. Sídelný potenciál

Sídelnú štruktúru skúmaného územia tvorí obec, ktoré je súčasťou osídlenia kotlinovej štruktúry Žiarskej kotliny. Obec je tvorená kompaktnou zástavbou v zastavanom území a otvorenou krajinou mimo zastavané územie. Jej potenciál je jednak v kvalitách prírodného prostredia a hlavne dostupnosti do mesta Žiar nad Hronom.

Rozbor vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva za predchádzajúce desaťročie dokumentuje

mierny pokles populácie a nárast podielu obyvateľov v produktívnom veku. Zastavila sa pozitívna migrácia z dôvodu, že obec nemá disponibilné plochy pre výstavbu rodinných domov s adekvátnou technickou infraštruktúrou. Z celkového počtu bytového fondu bolo najviac postavených domov po roku 1945. Ďalší minimálny nárast výstavby bol zaznamenaný v období po roku 2010. Je možné konštatovať, že stavebnotechnický stav obytných domov je relatívne vyhovujúci.

Pracovné príležitosti v obci nie sú, poloha obce a väzby na okresné mesta Žiar nad Hronom vytvorili predpoklad pre výlučne rezidentské a rekreačné funkcie.

4.2. Identifikácia problémov na riešenie.

Územný rozvoj obce bude potrebné orientovať predovšetkým na zlepšenie kvality ekonomického, sociálneho prostredia. Rozvojové nároky vyplývajúce z prírastku obyvateľstva, budú vzhľadom na súčasné nepriaznivé demografické tendencie druhoradé. Významný vplyv na rozvoj nových obytných plôch môže mať záujem obyvateľov susedných miest a obcí bývanie v prostredí vidieckeho charakteru so zabezpečenou kvalitnou infraštruktúrou. Výraznejším problémom môže byť dopravné spojenie verejnou dopravou.

Pri riešení územného plánu je potrebné vychádzať zo zoznamu toho času známych, resp. pripravovaných investičných zámerov, vypracovaných projektov a štúdií a rešpektovať platné územné rozhodnutia a stavebné povolenia.

Na základe prevedených prieskumov a rozborov je možné identifikovať tieto hlavné územno-technické problémy ktoré je potrebné v územnom pláne riešiť:

- rozvojové plochy potrebné pre obytnú zónu vrátane základného občianskeho vybavenia s cieľom zvýšiť kvalitu sociálneho prostredia
- rozvojové plochy pre výrobu elektrickej energie z geotermálnej energie s využitím odpadového tepla pre poľnohospodársku výrobu
- regulačné nástroje pre rozvoj rekreácie a občianskej vybavenosti regionálneho charakteru
- usporiadanie a funkčné využitie nezastavaných a nevyužívaných plôch v zastavanom území obce
- skvalitnenie systému miestnych obslužných komunikácií a parkovania automobilov a vybudovanie nových komunikácií v rozvojových plochách s napojením na súčasné zastavané územie obce
- skvalitnenie existujúcej infraštruktúry a dobudovanie technickej infraštruktúry nových komunikácií v rozvojových plochách s napojením na súčasné zastavané územie obce
- revitalizácia centrálnej časti obce s parkom SNP
- rozšírenie verejnej zelene riešeného územia plošne aj druhovo.
- obnovenie izolačnej zelene pri výrobných plochách, cintoríne, v okolí miestnych ihrísk a poľnohospodárskych dvorov a cesty III. triedy.
- dosadba brehových porastov a vytvoriť tak stabilné miestne biokoridory.

Koniec sprievodnej správy. Apríl 2022

Ing. arch. Beáta Mikušová